

DRAUGAS

PERIODICALS
February 28,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADIENIS - WEDNESDAY, VASARIO - FEBRUARY 28, 2001

*****MIXED ADC 606
S65 P15 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02/27/01

UŽSIENIŲ LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr.41

Kaina 50 c.

Lietuva tikisi pasivyti anksčiau euroderybas pradėjusias valstybes

Bruselis, vasario 27 d. (BNS) — Stojimo į Europos Sąjungą (ES) srityje Lietuva padarė nemažą pažangą, todėl manoma, kad ji pasivys anksčiau stojimo derybas pradėjusias valstybes-kandidates.

Tokia nuomonė buvo išsakyta antradienį Bruselyje vykusioje ketvirtajame Lietuvos ir ES Asociacijos tarybos posėdyje, kuriame Lietuvai atstovavo užsienio reikalų ministro Antano Valionio vadovaujama delegacija.

Europos Sąjungai posėdyje atstovavo šių metų pirmąjį pusmetį ES pirmininkaujantis Švedijos užsienio reikalų ministrė Anna Lindh bei už ES plėtrą atsakingas Europos Komisijos (EK) narys Gunther Verheugen.

Posėdyje buvo apžvelgtas Lietuvos pažanga rengiantis narystei ES, Lietuvos ir ES dvišaliai santykiai vykstant Europos sutartį, bei pasikeista nuomonėmis svarbiais tarptautinės politikos klausimais.

ES valstybių užsienio reikalų ministrai pirmadienį pasirašė Nicos sutartį, kurioje numatomos ES institucinės reformos, atveriančios kelią artimiausiais metais priimti į Sąjungą daugiau kaip dešimt naujų narių, daugiausiai iš Rytų Europos. Užsienio reikalų ministras A. Valionis Asociacijos tarybos posėdyje pabrėžė, kad Lietuva sieks

įstoti į ES su pirmąja valstybių kandidatų grupe ir išreikšė viltį, kad birželį Gioteborge susirinkusi ES viršūnių taryba suteiks postūmį toliau testui bei sėkmingai užbaigti plėtos darbus.

Kaip teigiama Lietuvos URM pranešime spaudai, A. Lindh, G. Verheugen ir A. Valionis pažymėjo, kad Lietuvos pažanga ruošiantis narystei bei derantis dėl jos yra „apčiuopiama“, todėl „visai realu“, kad Lietuva galės pasivyti anksčiau stojimo derybas pradėjusias valstybes-kandidates.

1998 m. narystės derybas pradėjo Lenkija, Čekija, Vengrija, Estija, Slovenija ir Kipras. Perna priėmė į prisijungę Lietuvai, Latvijai, Slovakijai, Bulgarijai Rumunijai ir Malta.

Plėtos komisaras G. Verheugen pažymėjo, kad Lietuva gali būti laikoma veikiančios rinkos ekonomikos valstybe, kuri per vidutinės trukmės laikotarpį taps pajėgi atlaikyti ES konkurencijos spaudimą, jei tės reformas. EK pareigūnas pripažino Lietuvos pažangą tiek perimant, tiek įgyvendinant ES teisę teisingumo ir vidaus reikalų srityje. Tačiau, jo nuomone, Lietuvai dar reikia padirbėti mokesčių, žemės ūkio, regioninės politikos ir finansų kontrolės srityse.

Tarptautinis valiutos fondas mato Lietuvos ekonomikos augimą

Vilnius, vasario 27 d. (BNS) — Tarptautinio valiutos fondo (TVF) II departamento misijos atstovai spėja, kad šiais metais Lietuvos ekonomika turėtų augti sparčiau. Tai jie pažymėjo antradienį vykusioje susitikime su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi, su kuriuo aptarė, kaip vykdomas susitarimas tarp TVF ir Lietuvos vyriausybės ir Lietuvos banko bei pasikeitė nuomonėmis dėl tolimųjų bendradarbiavimo formų.

Pasak prezidento spaudos tarnybos pranešimo, TVF pareigūnai pažymėjo, kad Lietuva laikosi susitarime numatytų ekonominių rodiklių. „Lietuva per pastaruosius metus pasiekė, tai, ką kitos šalys sugebejo padaryti tik per keletą metų“, sakė misijos vadovė Patricia Alonso-Gamo. Misijos atstovai sakė matantys ir tam tikrų problemų savivaldybių finansavimo, socialinės apsaugos sistemos bei struktūrinių reformų srityse.

V. Adamkus pasidžiaugė teigiamais Lietuvos ekonomikos vertinimais ir išreikšė viltį, kad problemėse srityse esminiai pokyčiai įvyks artimiausiu metu. Žurnalistams TVF atstovai sakė, kad užsienio rinkos teigiamai vertina Lietuvos ekonomikos pokyčius ir atidžiai stebi, kaip bus tęsiama jau pradėta ūkio pertvarka ir persieta valstybinė valiuta.

„Ši fondo misija yra kur kas optimistiškesnė nusiteikusi nei viešėjusi anksčiau. Džiugina, jog Lietuvos valdžios pastangos skatinti ūkio augimą tikrai buvo vaisingos. Galbūt

procesą kiek pristabdė ūkio ministro pasikeitimas. Tačiau tikimės, kad naujasis ministras sėkmingai įsitrauks į darbą ir struktūrines reformas bus tęsiamos. Šių metų biudžeto planas yra realus ir imamas visų reikiamų žingsnių sklandžiam lito persiejimui“, kalbėjo žurnalistams TVF atstovas Lietuvoje ir Baltarusijoje Mark Horton.

Pasak TVF atstovų, Lietuvos visuomenė jau gauna tam tikrų signalų, rodančių ekonomikos atsivertimą.

Ministras „eksperimentuoja“, teatras — skaičiuoja nuostolius

Vilnius, vasario 27 d. (BNS) — Del kultūros ministro Gintauto Kevišo atliekamo „eksperimento“ Nacionalinis dramos teatras (NDT) per pusantro mėnesio prarado 28,500 litų. Antradienį surengtoje spaudos konferencijoje NDT menų vadovas Egmontas Jansonas bei direktorius Vytautas Rumšas sakė, jog finansinis bei juridinis teatro statusas lieka nekonkrečius, o situacija tampa vis blogesnė.

Sausio viduryje kultūros ministras pasirašė penkiašali susitarimą, pagal kurį NDT privalo sumažinti savo salų nuomos įkainius „Meno fortui“, Oskaro Koršunovo bei Vilniaus valstybiniam mažajam teatrui. Dokumentą pasirašė ministras, NDT ir trijų teatrų vadovai. G. Kevišo siūlymu, kiekvienas iš trijų teatrų gauna teisę Lietuvos Nacionalinio dramos teatro scenoje parodyti po 30 spektaklių per metus, mokant po 1,000 litų nuomos už didžiąją salę ir 500 litų už mažąją. Iki

šiol didžiosios salės nuoma siekė 3,250 litų be pridėtinės vertės mokesčio (PVM). Sausio viduryje po šio kultūros ministro sprendimo E. Jansonas teigė, jog toks eksperimentas ne tik kad nepasiteisina, bet tiesiog žlugdo teatrą ir aktorius. Padaugėjus kintų teatrų spektaklių, dramos teatras priverstas rodyti mažiau savųjų, todėl nebeįgalia mokėti aktoriams priedų prie algų, kurie papildydavo gana mažąją atlyginimą.

„Šiuo metu požiūris į Nacionalinį dramos teatrą yra socialus: kadangi tai valstybinė įstaiga, manoma, kad ji niekieno, vadinasi galima daryti ką nori“, sakė teatro meno vadovas.

Vasario 27-ąją — Užgavėnių dieną — Vilniuje, šventinėje „Blynų“ alejoje, kepamas 1.5 metro skersmens blynas-milžinas. Kestucio Vaino (Elta) nuotr.

Prasideda Gavėnia — šv. Velykų laukimo metas

Vilnius, vasario 27 d. (Elta) — Vasario 28-oji Katalikų liturginiame kalendoriuje — Pelenų diena. Prasideda Gavėnia — susikaupimo metas laukiant šventų Velykų — Kristaus Prisikėlimo šventės.

Pelenų dieną visiems katalikams privalomas pasninkas. Bažnyčiose šventinami pelelai, kuriais paskui apibarstomi tikintieji, primenant fizinį žmogaus menkumą, kviečiant į dvasią stiprinančią atgaile.

Gavėnia — 40 dienų susikaupimo laikotarpis prieš Velykas — įsigalėjo trečiojo amžiaus pabaigoje ir ketvirtiojo pradžioje, minint Kristaus 40-ties dienų pasninkavimą dykumoje. Per Gavėnią renkama klausytis Evangelijos žodžių, apmąstyti Kristaus kančią, dar labiau pasiūvesti geriems darbams. Tuo laikotarpiu katalikai raginami susilaikyti nuo triukšmingų pasilinksminimų.

CS šiuo metu vienija apie 2,500 žmonių.

R. Čiupaila teigė, jog dalis surinktų pinigų buvo skirta išmokėti partijos darbuotojų išiešinėms kompensacijoms, socialinio draudimo ir kitiems mokesčiams. Likusią skolą dalį CS padengė įvairiais būdais — vienos skolos buvo grąžintos, kitos — panaikintos. Dalį skolos padengė buvę partijos vadovai. Pasak R. Čiupailos, buvęs CS pirmininkas Romualdas Ozolas partijos skoloms padengti surado 20,000 litų.

Senoji partijos vadovybė atsisakė po Seimo rinkimų centrinių patirtų triukšmingo pralaimėjimo. Rinkimuose CS liko skolinga Valstybiniam socialinio draudimo fondui („Sodrai“). Mokesčių inspekcijai, partijos sekretoriato darbuotojams. Iš viso skola siekė 156,000 litų. Paskelbus visuotinę rinkliną, iš partijos narių buvo surinkta apie 39,000 litų.

Po spalio 8 dieną vykusio Seimo rinkimų CS liko skolinga Valstybiniam socialinio draudimo fondui („Sodrai“). Mokesčių inspekcijai, partijos sekretoriato darbuotojams. Iš viso skola siekė 156,000 litų. Paskelbus visuotinę rinkliną, iš partijos narių buvo surinkta apie 39,000 litų.

Ministro pasirašytame susitarime numatomos lengvatos tik trims režisieriams — Eimuntui Nekrošiui, Rimui Tumui bei Oskarui Koršunovui. NDT vadovai stebisi, kodėl nebuvo užsimita apie kitus režisierius arba galimybes nuomotis sales kituose teatruose.

Gavėnia Lietuvoje turi seną tradiciją. Praėjusioje šimtmetyje Lietuvoje pradėta leisti Gavėniai skirtas knygeles, kurios kiekvieną vakarą šeimos būdavo garsiai skaitomos. Į didesnes trobas kartu pasimelsiti rinkdavosi ir kaimynai. Per Gavėnios vakarones būdavo giedamos tik šiai progai sudėtos giesmės.

Tuo tarpu vasario 27-ąją — Užgavėnių dieną — linksminamasi. Ir šiame lietuvių nepaėjo be idomybių. Pvz., Vilniaus Gedimino prospektas pavirto Blynų aleja. Didelio dėmesio šįmet sulaukė Savivaldybės aikštėje iškeptas didysis Užgavėnių blynas. Mintis iškepti 1.5 metro skersmens milžinišką blyną kilo „Marceliukės kieties“ šeimininkams. Blynas buvo kepamas milžiniškoje keptuvėje. Jam apversti prirėkė didžiulės apvalios ližės, o kilnoti — kastuvo dydžio mentelių. Kad ir kaip stengėsi kepejai, pirmas blynas vis dėlto gerokai prisilo.

Buvo kepami ir mažesni miestelėnai galėjo katilė kulkuliusia žolelių arbata. Socialiniai valgyklų arba tik užkandusius pašokti ir padidinti kvietė linksnių persirengėlių būrys. Didžiausio susidomėjimo Blynų aleja sulaukė vakare, kai savo pasirodymus pradėjo keliolika folkloro ansamblių, o sutemus, eisena patraukė Baltojo tilto link, kur kovėsi Kanapinis su Lašiniu, Neryje buvo skandinami Morė.

Centristai grąžina rinkimų skolas ir rengiasi rimtam darbui

Vilnius, vasario 27 d. (BNS) — Centro sąjungos (CS) atstovai pranešė, jog partija grąžino visas Seimo rinkimų kampanijos skolas. „Centro sąjungos skola yra 2 litai“, pirmadienį Seime teigė CS valdybos narys Regimantas Čiupaila.

Po spalio 8 dieną vykusio Seimo rinkimų CS liko skolinga Valstybiniam socialinio draudimo fondui („Sodrai“). Mokesčių inspekcijai, partijos sekretoriato darbuotojams. Iš viso skola siekė 156,000 litų. Paskelbus visuotinę rinkliną, iš partijos narių buvo surinkta apie 39,000 litų.

CS šiuo metu vienija apie 2,500 žmonių.

R. Čiupaila teigė, jog dalis surinktų pinigų buvo skirta išmokėti partijos darbuotojų išiešinėms kompensacijoms, socialinio draudimo ir kitiems mokesčiams. Likusią skolą dalį CS padengė įvairiais būdais — vienos skolos buvo grąžintos, kitos — panaikintos. Dalį skolos padengė buvę partijos vadovai. Pasak R. Čiupailos, buvęs CS pirmininkas Romualdas Ozolas partijos skoloms padengti surado 20,000 litų.

Senoji partijos vadovybė atsisakė po Seimo rinkimų centrinių patirtų triukšmingo pralaimėjimo. Rinkimuose CS liko skolinga Valstybiniam socialinio draudimo fondui („Sodrai“). Mokesčių inspekcijai, partijos sekretoriato darbuotojams. Iš viso skola siekė 156,000 litų. Paskelbus visuotinę rinkliną, iš partijos narių buvo surinkta apie 39,000 litų.

Ministro pasirašytame susitarime numatomos lengvatos tik trims režisieriams — Eimuntui Nekrošiui, Rimui Tumui bei Oskarui Koršunovui. NDT vadovai stebisi, kodėl nebuvo užsimita apie kitus režisierius arba galimybes nuomotis sales kituose teatruose.

Pasak L. Beinoravičienės, praėjusiais metais darbo biržoje buvo užsiregistravę 1,958 mokytojai, turintys aukštąjį, vidurinį ir pagrindinį išsilavinimą.

Tėvynėje pasižvalgius

* Palikdamas Klaipėdos mero postą, paskirtas ūkio ministras Eugenijus Gentvilas antradienį išplatino atsisveikinimo laišką klaipėdiečiams, kuriame leidžia suprasti, jog savo įpėdiniu įsivaizduoja partijos kolegą liberalą. Beveik 4 metus Klaipėdai vadovavęs Liberalų sąjungos pirmininko pavaduotojas E. Gentvilas kovą 2 d. pradės eiti ūkio ministro pareigas. Laiške jis neneigia darbe daręs klaidų, tačiau visi veiksmai buvo skirti miesto gerovei. E. Gentvilas teigia nesusikūręs naudos sau, nes turėjo „aiškius principus“, todėl nieko nepelnęto nedavė ir savo draugams. E. Gentvilas rašo, kad jam „ne tas pats“, kas tės jo „gerus darbus ir taisyklą klaidas“. Jis pritaria liberalų sprendimui siūlyti į mero pareigas džiazo muzikantą, liberalą Vytautą Grubliauską.

* Pastaraisiais metais Lietuvoje narkotinių medžiagų vartojimas plinta didesniu tempu nei kitose Europos valstybėse. Svetimio ir mokslo ministerijose buvo pristatytas tarptautinis Europos mokyklos alkoholio ir kitų narkotikų tyrimo projektas (ESPAD). Iš 250 apklausoje dalyvavusių Lietuvos mokyklų tik vienos kaimo mokyklos visi apklausti moksleiviai nurodė ne karto nebendę psichotropinių medžiagų. Pasak A. Davidavičienės, ESPAD tyrimo duomenys rodo, jog marihuana ir hašišas — labiausiai paplitę tarp nelegalių narkotikų. Nors šiuo metu pagal narkotikų, alkoholio bei tabako gaminių vartojimą Lietuva dar nėra tarp pirmiausių valstybių Europoje, tačiau dar po keleto metų gali taip nutikti.

* Lietuvos gyventojai pastarosiomis savaitėmis pašto dėžutėse aptinka laiškų, kuriuose jie sveikinami laimėję 5,000 dolerių. Norint gauti prizą, reikia išsiųsti 30 dolerių loteriją organizuojančiam Kanados nacionaliniam vartotojų centrui. „Kauno diena“ tai vertina kaip sūčių jauką patikliesiems.

* Vyrų išsivystė iš savo pačios išteigtos žemės ūkio tarptautinės prekybos agentūros už 700,000 litų įsigijo lietuviškų maisto produktų elektroninio katalogo diegimo paslaugas. Už šią prekę privatinėms įmonėms būtų sumokėta dešimterioji mažiau. Panaši suma už lietuviškų maisto produktų reklamą Internet'e šiai agentūrai iš valstybės kišenės buvo atseikėta ir pernai. „Lietuvos ryto“ teigimu, tokiu vyriausybės sprendimu priešinosi tik finansų ministras liberalas Jonas Lionginas, kuris suabejojo agentūrai skiriamą lėšų pagristumą.

* Didžiausių Kauno įdarbinimo agentūrų duomenimis, kasmet mieste didėja kvalifikuotų specialistų paklausa. Ieškantiems gerai apmokamo darbo nebeužtenka šiek tiek mokėti užsienio kalbą — darbdaviai tapo reiklesnii.

* I Socialdemokratų partiją įstojo trys sovietmečiu lageruose kalėję buvę politiniai kaliniai: 71 metų Stasys Stunguris, 68 metų Albertas Žilinskas ir 81 metų Aleksandras Bendinskas. „Buvę politiniai kaliniai jaučiasi nuvilti. Jais nesirūpina jokia partija. Girdėjau, kad pasėkti mūsų pavyzdžiu ketina ir daugiau žmonių“, sakė 7 metus sovietų lageryje praleidęs S. Stunguris.

* Maždaug 100 uždarytų akcinių bendrovių ir tiek pat individualių įmonių, i Lietuvai gabenančių pigias prekes iš Arabų bei Rytų Azijos valstybių, teigia, kad didžiausios problemos prasideda Lietuvos muitinėse.

* Dabartinis Kauno meras panoro turėti vienu patarėju daugiau. Kauno miesto valdybos sprendimu buvo įsteigtos keturios mero patarėjo pareigos vietų buvusių trijų. Kauno meru tapęs Vytautas Štusauskas iš pradžių irgi turėjo 4 patarėjus, tačiau vieno patarėjo atsisakė, toks jo pasirinkimas kas mėnesį savivaldybei sutaupydavo apie 2,700 litų. Vasario 9 d. Kauno miesto meru išrinkus Naujosios sąjungos frakcijos narį Eriką Tamašauską, Tarybos sekretoriumi paskirtas Gediminas Budnikas, o mero pavaduotojais tapo Rasa Bunikienė, Irena Simonauskienė ir Vytautas Jurkevičius. Antradienį vieningai balsuota už sprendimą padidinti mero patarėjų skaičių. Nė vienas valdybos narys nepaklausė, kas bus naujasis patarėjas ir ką jis veiks. Pasikeitus merui ir vicemerams, pertvarkyta ir Kauno miesto valdyba, kurios posėdžiuose dauguma sprendimų priimami be ilgų diskusijų.

* Gripo epidemija užkariauja vis naujus Lietuvos miestus bei rajonus, prieš ją atsilaiko tik du didieji miestai — Vilnius ir Klaipėda. Epideminis sergamumo gripu ir ūmiais kvėpavimo takų infekcijomis slenkstis praėjusią savaitę buvo viršytas 15-koje Lietuvos teritorijų. Gripo epidemija skelbiama, kai šiomis ligomis serga 100 iš 10,000 gyventojų. Labiausiai sergamumas gripu ir ūmiais kvėpavimo takų infekcijomis padidėjo Šiauliuose — 10,000 gyventojų teko 194 ligos atvejai.

* Vyrų išsivystė iš savo pačios išteigtos žemės ūkio tarptautinės prekybos agentūros už 700,000 litų įsigijo lietuviškų maisto produktų elektroninio katalogo diegimo paslaugas. Už šią prekę privatinėms įmonėms būtų sumokėta dešimterioji mažiau. Panaši suma už lietuviškų maisto produktų reklamą Internet'e šiai agentūrai iš valstybės kišenės buvo atseikėta ir pernai. „Lietuvos ryto“ teigimu, tokiu vyriausybės sprendimu priešinosi tik finansų ministras liberalas Jonas Lionginas, kuris suabejojo agentūrai skiriamą lėšų pagristumą.

* Didžiausių Kauno įdarbinimo agentūrų duomenimis, kasmet mieste didėja kvalifikuotų specialistų paklausa. Ieškantiems gerai apmokamo darbo nebeužtenka šiek tiek mokėti užsienio kalbą — darbdaviai tapo reiklesnii.

* I Socialdemokratų partiją įstojo trys sovietmečiu lageruose kalėję buvę politiniai kaliniai: 71 metų Stasys Stunguris, 68 metų Albertas Žilinskas ir 81 metų Aleksandras Bendinskas. „Buvę politiniai kaliniai jaučiasi nuvilti. Jais nesirūpina jokia partija. Girdėjau, kad pasėkti mūsų pavyzdžiu ketina ir daugiau žmonių“, sakė 7 metus sovietų lageryje praleidęs S. Stunguris.

* Maždaug 100 uždarytų akcinių bendrovių ir tiek pat individualių įmonių, i Lietuvai gabenančių pigias prekes iš Arabų bei Rytų Azijos valstybių, teigia, kad didžiausios problemos prasideda Lietuvos muitinėse.

KALENDORIUS
Vasario 28 d.: Pelenų diena. Antanija, Osvaldas, Romanas, Rufinas.
Kovo 1 d.: Albinas, Antanina (Antanė), Rusnė, Talgaudas.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

LSS ARCHYVAS 2001 METAIS

Jau daugiau negu dvidešimt ar daugiau metų buvo diskutuojama būtinybė įsteigti LSS archyvą gausius skautiškų veiklos dokumentų sukauptimui ir apsaugojimui. Buvo steigiamos archyvo komisijos, kurios bent išskeldavo šį reikalumą, o kitos jau pradėjo dokumentų surinkimą. Didžiausia kliūtis buvo nuolatinių patalpų neturėjimas. Kituose archyvuose esanti skautiška medžiaga nebuvo kataloguojama ir neprieinama panaudojimui, bet jos atgauti šiuo metu taip pat neįmanoma.

Dabartinis LSS archyvas buvo pradėtas steigti apie 1981-1983-uosius metus, sukaupus jau turimus skautiškų veiklos dokumentus, Ježuitų namo, esančio prie vienuolyno Čikagoje, kambaryje. A.a. A. Saulaičiui su dukra ir jos vyrų keliantis iš Čikagos į Oakville, CT, buvo gauta dar dešimties dešimties įvairios literatūros ir raštų iš 1918-1940 m. skautiškų veiklos Lietuvoje. Jau turimiems dokumentams ir naujai gaunamiesiems reikėjo išdėstyti patalpų. Tame name išnuomavome du kambarius už kuriuos iš LSS išdėdė mokytojų metinę nuomą. Buvo nupirktos naudotos lentynos ir J. Paronius su skautų vyčių talka sudėjo dėžes į lentynas, kad būtų galima nuspresti reikalingų patalpų didumą nuolatiniame archyvo tvarkymui. Nuomojami du kambariai nebuvo pakankami rimtam archyvo darbui.

Skautams 1991 m. gavus patalpas Pasaulio lietuvių centre (PLC), Lemonte, dėžės ir lentynos buvo perkeltos ir laikinai sudėtos PLC sandėlyje. Sąjungai pasirašius patalpų nuomavimo sutartį su PLC valdyba, bendromis skautų lėšomis pasamdėme kontraktorių įrengti patalpas skautiškoms institucijoms. Jas čia turi Čikagos skautų ir skautėlių tūntai, Vydūno fondas ir LSS archyvas. Po baznyčia minimi vienetai turi užrakintus sandėlius. PLC-riui mokame metinę nuomą LSS vardu, o kiekvienas vienetas sumoka į bendrą patalpų išdą pagal užimamą plotą.

Archyvo dokumentus rūšiuojame metų eilės tvarka pagal institucijas: Taryba-Pirmija, Brolija, Seserija ir A.S.S. Nuo 1991 m. gauname vis daugiau archyvinės medžiagos. Tačiau, joje yra nemažai spragų, nes daugelis buvusių kadencijų pareigūnų nėra pristatę namuose laikomos dokumentacijos. Archyve turime pilnus „Skautų aidą“ ir „Mūsų vytytis“ komplektus, perteklinių dalinamųjų su Lietuvos skautais, bei kitomis institucijomis. Kai kuri skautiška spauda ir dokumentai siekia skautų įsteigimą Lietuvoje.

Archyvo pradiniuose darbuose, tvarkyme ir perkėlime J. Paronius ir S. Miknaitis talkino R. Fabijonas, T. Kybartienė, Albinas ir Birutė Sasnauskai, J. Miknaitienė ir A. Karaliūnas. Medžiagos rūšiavimą nuo padžios tvarkė to meto Pirmijos narys J. Paronius, o nuo 1997 m. įsijungė A. Levanas. Iki 1999 m. vidurio jiedu sukatalogavo skautišką periodinę spaudą. Per kitus pusantrų metų S. Miknaitis ir

A. Levanas sukatalogavo LSS Tarybos-Pirmijos ir Brolijos dokumentus.

Šiuo metu R. Puodžiūnas tvarko gausius nuotraukų rinkinius. J. Kirvelaitis rūšiuoja sk. knygas, vėliavas — gaires ir sk. memorabiliją. S. Miknaitis kataloguoja Seserijos dokumentus ir, su numatoma talda, iki 2002 m. pabaigos turėtume užbaigti Seserijos ir Akademinių Skautų sąjūdžio dokumentų sutvarkymą. Archyve dirbame dvi dienas savaitėje iš viso maždaug 10 valandų. Archyvą finansuoja Lietuvos Skautų Tarybos fondas per LSS Pirmiją. Šiuo metu naudojames A.S.S. paskolintu kompiuteriu. Reikia pirkti kopijavimo mašiną, nes turimos dvi senos mašinos nuolat genda. Išlaidas stengiamės riboti, tačiau nuomos mokėjimas, nuolatiniai reikalingos dėžės, viršeliai, archyviniai vokai ir kitos raštinės išlaidos pareikalauja nemažų išteklių.

LSS archyvo tikslas apsaugoti sąjungos dokumentus, nes kitaip jie dingtų laiko užmarštyje privačiuose namuose. Dėl to, prašome visus buvusius ir esamus skautų pareigūnus ir darbuotojus ar jų šeimų narius, pranešti mums apie turimą skautišką medžiagą. Galima ją siųsti ar pristatyti: Lithuanian World Center — LSS Archyvas, 14911 E. 127th St., Lemont, IL 60439.

Galite kreiptis telefonu: S. Miknaitis 630-985-1820. Laukiame Jūsų atsiliepimo.

S. Miknaitis

ČIKAGOS SKAUTŲ KAZIUKO MUGĖ

Tradicinė Kaziuko mugė, šįmet jau 42-ji, ruošiamą Čikagos skautų ir skautėlių, vyks sekmadienį, kovo 4 d. 41-rius metus vyks Čikagoje, Jaunimo centre, šįmet pirmą kartą ruošiamą Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Šiometinė mugė ruošia „Aušros Vartų“, „Kernavės“ skautėlių tuntas, „Lituanicos“ skautų tuntas, „Nerijos“ jūrų skautėlių tuntas ir Akademinių Skautų sąjūdžio Čikagos skyrius.

Mugė vyks keturiose salėse: visų dalyvaujančių vienetų paviljonai bus didžiojoje (sporto) Lietuvių fondo salėje; valgykla — pokylių salėje; kavinė — „Bočių“ menėje; vaikų žaidimai — Maironio mokyklos valgyklos salėje.

Visi skautai, skautės ir jų tėveliai raginami dalyvauti 9 val. šv. Mišiose Pal. Jurgio Matulaučio misijoje. Po Mišių visi kviečiami į Lietuvių fondo salę kur 10 val. ryto vyks iškilmingas 42-sios Čikagos skautų ir skautėlių Kaziuko mugės atidarymas.

Kviečiami ir laukiami visi!

Autobusas į Kaziuko mugę. Čikagos skautų ir skautėlių rengiamą PLC, Lemonte, sekmadienį, kovo 4 d. iš Marquette Parko, nuo 69-tos ir Washtenaw gatvių sankryžos išvyks 9 val. ryte. Norintieji šia paslauga pasinaudoti prašomi iki kovo 2 d. užsiregistruoti pas Ramoną Kaveckaitę, tel. 708-499-0687, vakarais nuo 7-10 v.v.

Čikagos skautų Velykė, v.s. Rūta Daukienė jau seniai dirbuojasi, kad Kaziuko mugė vėlykaiškai švytėtų.

KAZIUKO MUGĖ — MARGUČIAI — VELYKĖ. KAS JI?

Atsakymas — gi sesė Rūta! Ją pažįsta ir skautai, ir ne-skautai, o jos margučiai išperkami dar mugei nepradėjus. Taigi, nesakau — susipažinkite, bet — arčiau v.s. Rūta Daukienė pažinkite.

Rūtos ir Felikso namuose Marquette Parke gali pamatyti daug grožybių — įvairiausių meniškų daiktų ir daiktėlių, medžio dirbinių iš Lietuvos, ir, žinoma, iš Kaziuko mugių. Pas Feliksą rasi didžiulę biblioteką, o pas Rūtą mišką kambarinių augalų ir geliių bei astūnias (tikrai!), gerą gyvenimą pasiekusias, kates. Augalai vešliai žaliuoja, gelės žydi, o kates: baltos, juodos, raitos ir siamietės, labai išaukštos ir drausmingos.

Geles — Rūtos specialybė; ji ilgus metus dirba gelininkystės skindama, pindama, rišdama gražiausius žiedus ir žalumynus į menišką puokštes ir vainikus įvairiausioms progoms.

Meniškoji Rūtos „gyslelė“ ir nagingumas atvedė ją ir prie margučių ankstyvoje jaunystėje. Pirmasis kiaušinių marginimo mokytojas, pasakoją Rūta, buvęs a.a. Viktoras Šimaitis, kuriam ji dėkinga už daugelį sėkmingo marginimo paslapčių. Nors Kaziuko mugėse Rūta dalyvavo su dailiais medžio drožiniais (grybais, geleimis) jau nuo 1970 m., bet šiek tiek vėliau „persimete“ į Velykės profesiją — margučius, kurie, kasmet puošė „Kernavės“ tunto prekištalius. Tos „profesijos“ Rūta iki šiol neatsisakė.

Kiaušinius Rūta margina tik bičių vašku. Galbūt, tas yra sunkiausias būdas, nes ne vietoje nulašėjusio vaško neištrinsi. Rūtos įrankiai —

įvairių dydžių smeigtukai (smeigtuko galvutės dydis nustato rašto apimtį) ismeigti į pieštuką trintukus, mažą liepsnelę vašku tirpinti, stiprūs, nevalgomi dažai, kiaušiniai, ir Kantrybė!

Jau seniai Rūta margina nevirtus kiaušinius. Jie geriau dažosi, nerasoja, nepeluoja. Tačiau, po kurio laiko, oro temperatūrai keičiantis, sprogsta. Visi žinom, kaip senas margutis, nors ir dailiausias, bet skyles „nosi rietia“? Taigi, dabar Rūta margina tik tuščiaidurius kiaušinius, išgijusi specialų siurbliuką tryniui — baltymui ištraukti. Ir čia vėl reikia tos menininko kantrybės!

Ant tuščiaidurio kiaušinio mūsų sesė Velykė raito margiausių raštelius: ir tradicines saulutes, katpedeles, egletes, o taip pat ir savo mylimų gėlyčių žiedelius „įamžina“ vašku.

Vieną kiaušinių numarginti Rūtai trunka daugiau pusės valandos. Padauginę iš 200 (tiek ji numargino Kaziuko mugei) pamatysime, kiek mūsų Velykė skiria savo laisvo laiko skautiškoms veikloms parėmimui ir visų pasigėrėjimui.

Rūtos margučiai gana plačiai žinomi. Jau arti 30 m. kaip jie puošia Kaziuko mugę, o iš ten nukeliauja į gausių pirkėjų namus. Spalvotą jos margučių nuotrauką galima pamatyti ir Antano Tamošaičio knygoje „Lithuanian Easter Eggs“.

Kaip galima šito žavaus meno išmokti? Sesės Rūtos patarimas: per 30 metų išmargink po 200 kaset ir išmoksi! Deja, man rodos, šiam menui išsivirti reikia gimti su lietuviškos Velykės „palaiminimu“.

Šiuos dailius Velykes — v.s. Rūtos Daukienės margintus vėlykaicius galėsite įsigyti sekmadienį, kovo 4 d. PLC, Lemonte, vyksiančioje Kaziuko mugėje.

Sesė Rūta skautauti pradėjo 1947 m. Vokietijoje. Vyresniškumo laipsnis — vyr. skautininkė, apdovanota Tėvynės Dukros žymeniu ir ordinu Už Nuopelnus. Jos šeima taip pat skautai: viena dukra ps. Linda Gehrt, baigusi „Gintaro“ mokyklą, šiuo metu savo patirtimi dalinasi su amerikietėmis skautėmis, antroji — vyr. skautė Lisa Reskevičienė; sūnus s. Ricardas, buvęs „Lituanicos“ skautų tunto tuntiškasis, dabar to tunto vadijos narys: marti j.s. Taiyda „Nerijos“ jūrų skautėlių tunto draugininkė.

Kadangi sesės Rūtos šeima pasklidusi po įvairius tuntus, ji pradėjo margučius dalinti ir jiems: šimtinė „Aušros Vartų“, „Kernavės“, šimtinė „Lituanicos“, šimtinė „Nerijos“. Žodžiu — tikra demokratija — „equal opportunity“.

Sėkmės ir sveikatos sesėi Rūtai — Velykė! O kantrybės ji turi apšiai.

Sesė Nijolė

PAVYZDINGIAUSIA „NERIJOS“ TUNTO SESĖ

Krista Weir, pavyzdiningiausia „Nerijos“ tunto jūrų skautė.

Čikagoje įgyvendinta tradicija, kad Kaziuko mugė atidaro pavyzdiningiausi skautai ir skautės, po vieną iš trijų Čikagos tuntų. Šiometinėje mugėje „Nerijos“ tuntui atstovaus jūrų skautė Krista Weir.

Į „Nerijos“ tunto ūdryčių veiklą Krista įsijungė 1994 metais. Dabar ji guvi dykiametę jūros skautę. Mokosi Lisle, IL, miesto Junior High School. Lemonte lankė Maironio lituanistinę mokyklą. Už gerą mokymąsi yra įtraukta į mokyklos garbės sąrašą. Entuziastinga šokėja, Krista priklauso lietuvių tautinių šokių „Grandies“ tautiniam ansambliui. Jos tėveliai yra labai laimingi turėdami tokią darbščią ir gabią dukrą.

KVIEČIAME VISAS SESES

Čikagos skautininkių draugovės sueiga vyks antradienį, kovo 6 d., 11 val. r. pas sesę Halinę Moliejenę, 6632 So. Maplewood Ave., Čikagoje. Visos sesės kviečiamos ir laukiamos.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:		\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštą	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštą	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštą	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštą	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimkevičius

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai. 4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL. Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 598-8101. Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60652. Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL. 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 598-4055. Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas

Kalbame lietuviškai. 6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6 Chicago, IL 60638. Tel. 773-229-9965. Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue Joliet, IL 60435. Tel. 815-741-3220

DR. PETRAS KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLIES, PROSTATOS

GYDYMAS BEI CHIRURGIJA. Center for Health, 1200 S. York, Elmhurst, IL 60126. 630-941-2608

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.

Follow: American Academy of Family Practice

ŠEIMOS GYDYTOJA

320 W. 61st Ave. (219) 947-5279. Hobart, IN 46342. Fax (219) 947-6236

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.

Vaikų gydytoja

900 Ravinia Pl., Orland Park, IL. Tel. 708-349-0887. Priklauso Palos ir Christ ligoninėms. Nuolaida naujai atvykusiems.

Dr. Rimas Novickis

CHIROPRACTIC PHYSICIAN

Manuale fizioterapija, akupunktūros, galvos skausmų (ir migrenos), sportinių traumų specialistas. 6645W. Stanley Ave., Berwyn, IL 60402. Tel. 708-484-1111. Valandos kasdien, savaitgaliais susitarus. Kalbame lietuviškai.

KAZIUKO MUGĖ

Detroito „Baltijos“ ir „Gabilijos“ tuntų Kaziuko mugė Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre ruošiamą kovo 4 d.

Čikagos skautų ir skautėlių Kaziuko mugė PLC, Lemonte, vyks kovo 4 d. Atidarymas 10 val. r.

Clevelando skautų ir skautėlių Kaziuko mugė kovo 18 d. ruošiamą Dievo Motinos parapijos patalpose.

Hartfordo skautijos metinė Kaziuko mugė sekmadienį, kovo 4 d., Šv. Trejybės parapijos salėje.

Los Angeles skautų ir skautėlių tuntų Kaziuko mugė Šv. Kazimiero parapijos kieme ir patalpose ruošiamą kovo 4 d.

Toronto skautų ir skautėlių Kaziuko mugė kovo 4 d., sekmadienį, pirmą kartą bus rengiama Anapolio salėje.

AKADEMIKŲ DĖMESIUI

Akademinių Skautų sąjūdžio Čikagos skyriaus ideologinis vakaras šeštadienį, kovo 3 d., 7 v.v. vyks pas fil. dr. Renatą Variakojtę-Staniškienę, 8472 Carlisle Ct., Burr Ridge, IL, tel. 630-321-0098. Kviečiami visi — ASD narės, Korp! Vytis nariai ir filisteriai šioje vakarone dalyvauti. Įdomius pasnėkesius ves ASD CV pirm. Jennifer Antanaitytė ir Korp! Vytis CV pirm. Jonas Variakojis. Paskui bus linksmas skautiškas pabendravinimas.

KARDINOLO KEPURAITĖ LIETUVAI

BRONIUS NAINYS

Ir jau trečia. Taigi, vėlta pasididžiuti. Bet kartu ir apgalvoti, nes iš tikrųjų galėjo būti mažiau dvidešimt, o gal ir trisdešimt trečia, nes Lietuvos katalikų bažnyčiai jau 633 metai ir, skaičiuojant kardinolų pareigų vidutinį amžių 15-20 metų, kiekviename šimtmetyje ji galėjo turėti po 5-6 bažnyčios princus. Ir jeigu ne lenkas popiežius, prieš kurio tėvynę praėjusio šimtmečio pradžioje mes kariavome ir tris ketvirtius jo su lenkais pykome, gal ir šiandien Lietuva būtų tik viena, Lietuvos-Lenkijos karaliaus Stepono Batoro pastangomis prieš 400 metų uždėtą 28 metų lietuviui jaunuliui. Daug priežasčių galėtumėm priskaičiuoti, kodėl tiek ilgai dorai lietuvių katalikų tautai reikėjo kitos kepuraitės laukti, bet svarbiausią jų turbūt rastume irgi pas tą patį pietų kaimyną, kur dingo ir Vytauto Didžiojo karūna. Bet tai jau nepakeičia ma praeitis, tad belieka tik džiaugtis dabartimi ir saugoti jos tęstinumą ateitai. O ši lenko popiežiaus Jono Pauliaus II žingsnis turbūt reikia priimti kaip bent šokių tokių atpildą už praeities skriaudas, betgi ir padėkoti, nes toks jo, antrą kartą pakartotas, sprendimas lietuvių tautą, kaip religinę bendruomenę, pastatė lygioje pakopoje su kitų tautų atitinkamomis bendruomenėmis, o Lietuvos valstybę su stiprino, kaip politinę bendruomenę. Ypač Lenkijos atžvilgiu, Vilniaus vyskupiją atskirdamas nuo Lomžos priklausomybės ir jos savarankiškumą pabrėždamas aukščiausią Bažnyčios pareigybę. Kardinolas Vincentas Sladkevicius vis dėlto buvo Kauno tik provincijos miesto, arkidiecezijos valdytojas, o kardinolas Audrys Bačkis — jau nepriklausomos Lietuvos sostinės. Politškai — skirtumas ryškus. Ir kokiame nors kitam popiežiui, net labai norinčiam, padėti pakeisti būtų jau labai nepatogu.

Nors moderniam pasaulyje Bažnyčia nuo valstybės atskirta, tačiau dvasininkai su valdžiomis bendradarbiauja, įtakos valstybei visgi turi. Klebonai mažesnę — tik vietinėms savivaldybėms, vyskupai — šokių tokių, o kardinolai jau ir žymų poveikį krašto vadovybei. Feodalizmo laikais kardinolai buvo visiškai šalia karalių, kaip ypatingas jų ramstis, ir kar-

tais sunku būdavo suvokti, ar karalius kardinolą, ar kardinolas karalių įtaigaudavo. Tai parodo ir pirmojo lietuvių kardinolo pavyzdys. Jėzuitų pastangomis iš kalvinisto į katalikybę sugrąžintas, Jurgis Radvila, dar ne per 20 metų nepersirėjęs jaunuolis, net kunigu netapęs, buvo paskirtas vyskupu, vėliau, Lenkijos-Lietuvos karaliaus Stepono Batoro popiežiui Grigaliui XIII įsiūlytas — kardinolu. Aštuoniolikmetis Jurgutis (1581-1582 m.) valdė Livoniją ir, dėl to gyvendamas Rygoje, ėjo ir Vilniaus vyskupo pareigas. Tik 1583 m. buvo išventintas kunigu, po kelių mėnesių — konsekruotas vyskupu, o 1584 m. pradžioje Vilniaus katedroje pats karalius jam uždėjo kardinolo kepuraitę. Ir kas gali suvokti, kur čia buvo religija, kur politika? Kur Bažnyčia, kur valstybė? Ar Jurgis Radvila valstybės — Bažnyčios maištyje buvo tik lietuvis kardinolas patogesnei karaliaus Stepono Batoro politikai, ar kardinolas Lietuvai, kaip ir vieną valstybę susijungusių dviejų tautų skiriamoji riba. Tačiau lietuvių tautai naudos jis visgi davė, bent jau reikalavimu stojantiems į Jėzuitų kolegiją Vilniuje klierikams išmokyti lietuvių kalbą. (Žiūr. Lietuvių enciklopedija XXIV t.)

Dabar tokie klausimai nebe-kyla. Jo eminencija Audrys Bačkis — kardinolas Lietuvai. Taip pat, kaip ir jo eminencija kardinolas Vincentas Sladkevicius. Nenuginčijamai aišku, kad pirmą popiežiui rūpėjo Lietuva, o paskui tik asmuo. Taigi ir čia sverė politika, nuo kurios, sakom, Bažnyčia turi atsiriboti. O dar daugiau politikos rasim, atsižvelgdami ir į antrinio klausimo sprendimą — asmens parinkimą. Naujas kardinolas — lietuvis, grįžęs tėvynėn iš Vakarų pasaulio. Žinoma, čia gali būti ir teigiamų, o gal ir šiek tiek neigiamų pasekmių. Pastarosios — gal ir dėl kitų atgarsių. Mat dabar Lietuvoje „užsieniečiai“ jau trys — ir patys didieji: prezidentas, kardinolas ir kariuomenės vadas.

Apie tai kaip tik užsiminė pats kard. Bačkis „Lietuvos mažesnę — tik vietinėms savivaldybėms, vyskupai — šokių tokių, o kardinolai jau ir žymų poveikį krašto vadovybei. Feodalizmo laikais kardinolai buvo visiškai šalia karalių, kaip ypatingas jų ramstis, ir kar-

Lietuvos kard. Audrijus Bačkis Vatikane pasveikino Lietuvos ambasadorius prie Šventojo Sosto ir Maltos ordinui Kazys Lozoraitis (dešinėje) ir ambasadorius Italijoje Romanas Podagelis. V. Gulevičius (Elta) nuotr.

daugumas abejonėmis — esą žmogus iš užsienio, nepažįsta krašto, jo praeities, kaip jis galės tvarkytis? — savo pradinę padėtį aiškino jis „Lietuvos ryto“ bendradarbiui Pauliui Jurkevičiui. Iš tikrųjų padėtis nebuvo lengva. Nėvienodai „užsieniečio“ arkivyskupo atžvilgiu buvo nusiteikę kunigai, nevienodai ir visuomenė, ypač kai jis nemenku ryžtu ir tikru vakarietišku nusiteikimu siekė Bažnyčią griežtai atskirti nuo politikos. Iš kai kurių kunigų net atviro pasipriešinimo sulaukė. Ir tai galima suprasti. Per visą okupacijos laikotarpį užrištomis burnomis kentėję, kunigai, ypač persekiojimus bei kalėjimų bausmes patyrę pagrindininkai, „Katalikų Bažnyčios Kronikos“ gamintojai, laisvę gavę, tikėjosi prabilti viešai, vėl išgirdo griežtą draudimą „politikuoti“, kai jų buvę persekiojimai, net ir kankintojai, jau kitaip pradėjo „giedoti“, vėl sėdėjo į valdžios vietas tose pačiose, okupacijos laikais turėtose, pakopose, tapdami net savarankiškesni, taigi ir galingesni. Čia ir pasirodė ta Lietuvos gyvenimo pažinimo stoka ir dėl to prieštaras tarp nuomos iššaukusios klaidos. Tačiau vėliau, laikui bėgant, nuomos darėsi lygesnė, o kardinolo autoritetas dar stipresniu poveikiu į jas atsiliendamas, gal ir visiškai sulys, tikėjimas — šiojiu tokiu linktelėjimu ir į kunigų pusę, kurie, šalia grynai bažnytinį pareigų, Lietuvoje atliko ir didžiulį tautos auklėjimo vaidmenį. Lenkmečiu — kai kurie ir žalingą, bet paskiausiai laiką, Lietuvos budimo, prieškarinės nepriklausomybės bei okupacijos laikotarpio — milžiniškai naudinga. O tokio paties dabartinei Lietuvai labai

reikia. Reikia tai, ko, pagal pareikšimus „Lietuvos rytui“, jaunystėje kardinolas Bačkis pats siekė. „Kunigus ėjau, norėdamas tarnauti žmonėms... dirbti su lietuvišiais... būti tarp jų“, — teigė jis. Kardinolo titulas gali pasi-tarnauti, man santykinai su kultūros žmonėmis, valstybe... Mane parinkdamas, Šventasis Tėvas į Lietuvą siuntė žmogų, turintį tarptautines visuotines bažnyčios patirties... Vyskupų konferencijoje kartu su vietinės patirties žmonėmis puikiai bendradarbiauju... Kardinolo titulas manęs iš jų neišskirs, todėl manau, kad kartu dirbdami, atgaivinsime Lietuvos Bažnyčią... — eminencijos mintys, skelbiamos „Lietuvos ryte“, vos tik gavus kardinolo kepuraitę ir auksinį, šv. relikvijo-mės įprasminimą, žiedą.

O kartu su žiedu, aukso ir naujo Lietuvos kardinolo Audri-o Bačkio žodžiai. Tikimės, netrukus jie pradės įsikūnyti. Šiandienai Lietuvai to labiausiai reikia. Vargu, ar kas sa-kys, kad Bačkio parinkimas kuo nors būtų priekaištingas. Iš Lietuvos patriotų, diploma-tų šeimos kules, visapusiškai išsimokslinęs, daug svetimų kalbų mokantis, ilgai dirbęs Vatikane bei kitose valstybės diplomatinėje tarnyboje ir dėl to gerai susipažinęs su Bažnyčios bei pasauline politika, pats būdamas Lietuvos patrio-tas, daug gero gali padaryti ir lietuvių tautai, ir Lietuvos valstybei, tad naują savo kar-dinolą sveikinkim, didžiukuimės juo, padėkime jam savo uždavinį atlikti, tikėdami, kad jis dabar vilnietis iki amžiaus pabaigos, kad popiežius jo ne-pasišauks į Vatikaną, nebet kardinolų kolegija jį popie-žium išrinktų. Tokiu atveju,

Dieve, jam padėk — lietuvių tautai būtų amžina garbė.

RUOŠIAMASI KAZIUKO MUGEI

Tradicinė Kaziuko mugė šiemet Vilniuje ruošiamą kovo 2-4 d. Ji išsities visame Senamiestyje — gatvėse ir aikštėse. Tikima, kad šiais metais mugė sutrauks dar daugiau lankytojų, todėl yra padidintas ir prekybos iš automobilių vietų skaičius. Iš viso parengta apie 600 prekybos vietų.

(Elta)

PAREMS KULTŪRINIUS LEIDINIUS

Š.m. sausio mėnesio viduryje Atviros Lietuvos fondas paskelbė ketvirtąjį konkurso kultūros leidiniams remti rezultatus. Konkursas buvo paskelbtas 2000 m. pabaigoje. Juo buvo siekiama skatinti polemines, analitines, tiriamosios žurnalistikos plėtrą, aktyvinti viešąsias diskusijas spaudoje.

Šio konkurso temų ratas apėmė kultūros politikos ir sociokultūrinių reformų bei po-kytių analizę, kultūros santy-kio su kintančia socialine re-ałybe tyrinėjimus, kitą krašto patirties šioje srityje sklei-dimą ir lyginamąją analizę.

2001 m. ALF nusprendė pa-remti šiuos leidinius ir jų te-mas (straipsnių serijas) bei projektus: dienraštį „Šiaulių kraštas“, žurnalus „Naujasis židinys“, „Knygų aidai“, „Dailė“, „Nemunas“, „Kultūros ba-rai“, laikraščius „Dialogas“, „Žemaičių saulutė“, savait-raštį „Šiaurės Atėnai“. (BNS)

LEONARDO ŠIMUČIO 1953 M. DIENORAŠTIS

Ištraukos

(Ką Šimutis rašė apie Atstovų rūmų nario C. Kersten ir jo komiteto tyrinėjimus JAV Kongrese)

Nr.1

Keletą kartų buvau paprašytas surasti medžiagą apie Atstovų rūmų nario Charles Kersten, kur yra mano tėvo dienoraščiuose (1953 ir 1954) ir tėvo paliktame archyve. Skaitant tų metų mano tėvo parašytus dienoraščius, pa-skatinio mane paruošti tų me-tų dienoraščius, tikint gal-ateityje išleisti atskiromis knygomis. Šioje atkarpoje bus tiksliai tų metų dienoraščių iš-traukos.

Mano tėvas (1892-1975) pra-dėjo rašyti savo dienoraščius 1936 m. ir baigė rašyti jau li-goninėje prieš pat mirtį 1975 m. balandžio 17 d. Rašė kiek-vieną dieną! Rašė apie lietu-viškąs draugijas ir jų vadovus, apie pasaulio svarbesnius įvy-kius ir apie visą savo šeimą. Paliko 38 metų rašytų dien-

raščių tomų. (1937 m. dienora-ščio neradom po tėvo mir-ties.)

Tėvas rašė savo knygoje „Amerikos Lietuvių Taryba“ išleistoje 1971 m., kad „Ameri-kos Lietuvių Tarybos veikla 1953 m. buvo tokia didelė ir plati, kad jai pavaizduoti tik-rai būtų galima ir reiktų pa-rašyti atskirą knygą“ (p. 63). Žinoma, tai neįvyko. Apie 1972 metus jis pradėjo rinkti savo atsiminimų medžiagą ir parašė atsiminimus, prade-dant 1913 m., bet nebaigė. Taip pat paliko keletą dėžių visokios informacijos ryšium su jo atsiminimais.

Amerikos Lietuvių taryba veikia jau 60 metų. Leonardas Šimutis ilgiausiai vadovavo Amerikos Lietuvių tarybai — 25 metus, nuo 1940 m. iki

1965 m. Kitų pirmininkų ter-minai buvo trumpesni.

Šioje atkarpoje spausdinami tėvo žodžiai apie 1. atstovą Charles Kersten; 2. JAV Kon-grese Lietuvos pagrobimo ty-rinėjimą; 3. HR 231 Rezoluciją Kongrese ir 4. ALTo bei jo pirmininko Leonardo Šimučio žygiai ir veikla šiuo reikalu.

Vyriausiasis sūnus
Leonardas J. Šimutis
Pastaba. Dienoraščio kalba ne-taisyta.

1953 kovo 23 d. Pirmadienis

Šis rytas redakcijoj tikrai buvo ypatingas: ir svečiai, ir daugybė telefonų, ir straips-niai, ir laiškai, ir mano pava-duotojo klausimas. Į redakciją atvežė St. Piežą, su kuriuo su-sitariau delegacijos pas prezi-dentą foto persiuntimo į Chi-cagą reikalą.

Žmona iš redakcijos parvežė namo, kad pietus pavalgyčiau ir kelionei prisirengčiau. Taip pat ji ir į stotį nuvežė. Trau-kinys — B. O. Columbian. Jau radau savo bendrąkeleivius P. Grigaitį ir M. Vaidylą. Ilgai tarėmės žygio į Washingtoną

tikslo reikalą. Į pasisekimus žiūrėjome optimistiškai. Vaka-ras prabėgo nenuobodžiai, ga-na greitai.

1953 kovo 24. Antradienis

Miegoti ne taip jau gerai. Rūpėjo žygiai sostinėje, o ir pa-togumų nebuvo. Pusryčiavome traukinyje. Sustojome Hotel Statler. Mane suparavo į vie-ną kambarį su p. Vaidyla.

Oras lauke labai gražus ir šil-tas. Nereikia nei palto, nei ke-purės. Priešpiept pasilsėję ėjom pietauti, o vėliau šnekejom, planavom. Ed Tretiokas pri-siuntė laišką. Kalbėjės su p. Oliu, kuris suabejojęs, ar ga-lės atvykti į sostinę. Jei neat-vyks, suprasime kodėl.

Su veikliuoju kongresmanu Charles Kersten (Wisc.) susi-siekėm. Jis šiek tiek gelbėjo gauti audienciją pas presiden-tą. Jis mus užkvietė pas save vakarieniauti. Bet mums pa-vyko kitaip patvarkyti: mes jį pakvietėm pas save. Atvyko abudu su žmona. Pirmą kam-baryje pasitarėm dėl misijos į Baltuosius rūmus, dėl akcijos Kongrese, etc. Paragavę „ref-

rešmentų“, vykome žemyn į Statlerio restoraną ir ten drauge su jais (Mr. & Mrs. Kersten) vakarieniaujome, tęs-dami naudingą pasikalbėjimą toliau.

1953 kovo 25. Trečiadienis

Mes trys — Vaidyla, Grigai-tis, Kizytė ir aš pusryčiavome drauge ir planavom dienos darbus. Po pusryčių vykom į

Pabaltijo okupacijai ir bolševikų žiaurumams tirti kongresinis Kersteno komitetas, susirinkęs pirmą posėdžiui Washington, DC, 1953 m. lapkričio 30 d. Žemai sėdi didžiųjų JAV dienraščių korespondentai; aukščiausi komiteto nariai ir Kongreso atstovai (iš kairės): Edward Bonin, Alvin Bentley, Bred Busbey, pirm. Charles Kersten, Ray Madden, Thaddeus Machrowicz ir Thomas Dodd.

DRAUGAS, 2001 m. vasario 28 d., trečiadienis

3

Danutė Bindokienė

Žybtelėjimas iš pelenų

Ar ne vakar visur aidėjo „Tyliają naktį“, o jau šiandien žengiam pro atgailos ir susi-kaupimo pelenais pažymėtą slenkstį į septynias Gavėnias savaites, kurios turėtų bent kiek pakeisti mūsų gyvenimą, besiruošiant svarbiausią me-tų šventei — Velykoms.

Ar pakeis, tai jau priklausau-ne nuo Bažnyčios nuostatų, raginimų, bet nuo mūsų pačių. Jeigu kažkaip įstengsime pri-stabdyti „greitąjį savo gyveni-mo traukinį“, leidžiantį tik prabėgomis akimis užkliudyti žmones, vietas, idėjas, gal-būt atsiras progų, įrikuoti tikrąsias gyvenimo vertybes ir savo kasdieninių būtinybių skalę. Gavėnijos metas skirtas maldai, susikaupimui, o Pe-lenų diena kiekvienam aki-vaizdžiai primena nelabai Že-mės vaikams populiarią tikro-vę: anksčiau ar vėliau viskas, ką šiandien vertini, kuo gyveni, kas atrodo nepakeičiama, sueis į vieną galutinį tašką — ar spėjai pagalvoti, kad „dul-kė esi, dulke ir pavirsi“.

Nepaisant, ar gardžiojosi populiaraus viršūnė, ar save laikai nepakeičiamu valsty-bės, visuomenės, organizacijos vadovu, ar prieš tave lankstosi pasaulis (nebutinai iš nuošir-dzios pagarbos), ar esi pats ne-reikšmingiausias iš nereikš-mingiausių, tavęs laukia tas pats likimas. Ir jokios žmo-giškos pastangos per milijon-us metų nuo žmonijos aušros šioje planetoje to likimo iš-vesti nepadėjo. Galbūt tik vieništelis tikras skirtumas, kuris paaiškės po paskutinio atodūsio, bus svarbus: kokius lobius sudejai į amžinybės kraicio skrynias...

Bet Pelenų dienos ir Ga-vėnijos apmąstymų melancho-liją netrukus nustelbia švie-sios mintys: juk prasideda ko-vas ir pavasaris. Mums, gyve-nantiems snieguotose ir spe-igiuose šio krašto valstijose (tiesiog juodai pavydint tau-tietiams, isikūrusiems „saulė-ties Amerikos pusėje“), visi žiemos „priedai“ taip įkyrėjo, kad vien svajonės apie pava-sarį iššaukia šypseną. Tačiau kovo pradžia atneša ir kitą tradicinį malonumą: skautiš-kąją Kaziuko mugę.

Juk nėra lietuviško telkinio, kuriame reikišiai skautiška veikla, kur kovo mėnesį ne-ruošiamą Kaziuko mugę. Nė-ra taip pat tautiečių, kurie joje neapsilankytų, nepasi-džiaugtų skautų pastangomis,

neįsigytų vieno kito „muginu-ko“, tuo pareikšdami savo pri-tarimą lietuviškam-skautiš-kam jaunimo ugdymui. Yra manančių, kad pavasaris var-giai taip gaivalingai aplietų gamtą savo žiedais, jeigu lie-tuviai skautai kuriais metais neatidarytų į jį vartus per Ka-ziuko mugę.

Ne taip svarbu, keltiną kar-tą šiemet Amerikoje lietuvių skautų kvieslys vadina visus ateiti į Kaziuko mugę. Daug svarbiau, kad tų mugių gran-dis nenutrūkusi, kad su tokiu pat entuziazmu ir pasiaukoji-mu joms ruošiasi mažieji skautukai, jų tėveliai ir sene-liai, kurie prieš dešimtį, dvi-dešimtį, ar daugiau metų Ka-ziuko mugę gamino, kepė, dažė, drožinėjo, siuvo, pyne, planavo ir visuomenę ateiti kvietė. O kiek per visus tuos dešimtmečius mūsų skautai savo darbštumu lėšų skautiš-kajai veiklai uždirbo! Nėra abejonės, kad toji veikla — va-saros stovykloms įrangą ir kiti būtinieji reikmenys — nebūtų tokia naši be Kaziuko mugės uždirtų centų, išaugusių ir į šimtinės, ir į tūkstantines.

Tačiau — ir tai visų svar-biausia — skautai, nuo paties mažiausio bebruko-ūdrutės, vilkiuko-paukštytės, iki žila-ūsių brolių, rimto amžiaus su-laukusių sesių, išmoko savo darbštumu, sumanumu įsigyti lėšų, užuot prašę visuomenės paramos, užuot nuolat tiesę ranką į įvairius fondus, insti-tucijas, organizacijas, o, kuomet į tą ištiestą sauja nekrito pagėdaujami pinigai, pasiten-kinę priekaištais.

Iš mūsų lietuviškosios skau-tijos iniciatyvos ir pastangų gali pasimokyti ne viena orga-nizacija (jaunimo ar kitokia) ne vien šioje Atlanto pusėje, bet juo labiau Lietuvoje. Per lengvai, be jokių pastangų ateinanti parama nėra tinkama įvertinama. Kai reikia nemažai pasidaruoti, kad at-sirastų galimybė įsigyti no-rimą ar reikalingą daiktą, jis pasidaro kur kas reikšmin-gesnis — jausiama, kad jis kiekvienam, prie lėšų sukaupimo prisidėjusiam, yra savas, brangus.

Valio skautai! Valio Kaziu-ko mugės! Jauskime pareigą jas aplankyti. Ir ne tik šiaip sau pasidaryti, bet negrįžti tučiomis rankomis, o skautai pasirūpins pripildyti mūsų širdis pavasarišku džiaugsmu.

pasikalbėti.

Po pietų pradėjo rinktis de-legacijos nariai. Atvyko Gri-gaitis, Kvetkus, Grinius, Bri-e-dis, Kalinauskas. Pasirodė jau gana vėlav vakare ir Pieža. At-laikėme eilę pasitarimų dėl memorandumo, tvarkos, etc. Vakarieniauti gana gausingoj grupėj vykome į Patomac upės pakrantę, kurioje yra daug žu-vies restoranų.

(B.d.)

„ATVIRO ŽODŽIO“ FORUMAS

Vasario 16 d. Bočių menėje, Lemonte, vyko Lietuvos Vaidų globos būrelio „Saulutės“ renginys — „Atviro žodžio“ forumas. Į Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečio politinę, ekonominę bei visuomeninę raidą žvelgę prelegentai: Julius Šmulskštys, Zenonas Rekašius, Antanas Grina, Jonas Pabedinskas, Danutė Bindokienė ir Bronius Nainys. Štai pokalbininkų pagrindinės mintys.

J. Šmulskštys

Būnant tik turistu, nesudaro tikslus vaizdas, kas šiandien vyksta Lietuvoje ir kodėl. Lietuvoje gyvenančiam lietuviui taip pat nesudaro tikslus vaizdas, kas yra tie Amerikos lietuviai, ką jie daro ir ko nori. Tai abipusis nesugebėjimas ar nenorėjimas suprasti vieni kitų. Mes kartais Lietuvą mėginame įvertinti pagal prieškarinius kriterijus. Abu laikotarpiai lyginti negalima, nes dabartinė Lietuva 50 metų buvo uždaryta nuo likusio pasaulio. Tai didelis laiko tarpas. Lyginant abi Lietuvos, yra tam tikrų panašumų, tam tikrų teigiamų pusių dabar, ko nebuvo tada. Taip pat buvo tam tikrų privatumų tada, ko nėra dabar. Padėtis yra gan komplikauta. Kartais mes, išeiviai, klaidame, vertindami tą situaciją pagal įvairius, pagrįstą nerealiu ištirpinti pritaikymus.

Dabartinėje Lietuvoje yra labai daug problemų, bet taip pat yra labai daug pasiekimų. Pavyzdžiui, dabar Lietuvoje yra tikra politinė demokratija. Seimo rinkimai praėjo be balsų vogimo ar pagaudinėjimo. Kitas pozityvus Lietuvos reiškinys yra laisva spauda. Tuos du faktorius palyginus su prieškarine Lietuva, kraštą dabar yra daug daugiau pažengęs. Nors šiuo metu Lietuvoje yra įvairi politinių pozicijų. Jei ne spauda, apie korupciją mes gal nieko ir nežinotume.

Dar kitas pozityvus faktorius Lietuvoje yra savo valstybės valdymo tobulėjimas. Kurio naują valstybę nėra lengva. Sėkmingai atlikę darbą būtų gan ilgas. Gal viskas nėra daroma pakankamai greitai, tačiau situacija yra labai sutvarkyta.

Negalima nepaminėti, kad vyksta naujos, vakarietiškos orientuotos kartos ugdymas. Lietuvos likimas priklauso jaunajai karta. Jie nebijo rizikuoti, nebijo individualios atsakomybės, nebiją į valdžią, kaip apsaugotojų. Jie balsavo už liberalus, nes ta partija lietuviškai kontekste yra daugiausia vakarietiška. Įstaigos matyti vis daugiau žmonių, sugebanti kalbėti angliškai. Kai ši karta perims Lietuvą, ji bus visai skirtinga, negu šiandien.

Z. Rekašius

Nors šiandien Vasario 16 d., tačiau prelegentas sakė norėjęs kalbėti negatyviai. Tačiau, jausdamas reikala pradėti kalbėti pozityviai, gaid, išsako, kas ji, prieš Vasario 16 dieną gerai nuteikė. Tai minėjimas Vilniuje. Ši karta Lietuvoje nebuvo minima, bet šventinama Nepriklausomybės šventė. Nebuvo liudnų prakalbų, priekaištavimų, kas mus skriaudė. Šventė vyko Vingio parke. Prasidėjo tautos himnu, trumpu R. Pakso žodeliu, o po to įvairios roko grupės ir populiariuos atlikėjai dainavo Lietuvos dainas. Nebuvo to, prie ko esame visi taip pripratę.

Visos Lietuvos problemos

susiveda į vieną tašką — ekonomiją. Jei ji stiprėtų, kitos problemos savaime išsprendytų. Didelė Lietuvoje blogybė nusikalstamumas, tačiau pernai iš kalėjimų buvo paleista 7,500 nusikaltėlių, nes valstybė nepajėgė jų ilgai išlaikyti. Kylantis nusikalstamumas jaunimo tarpe yra nedarbo pasekmė.

Prelegentas aiškino, kad Lietuvai niekad neteko susidurti su tokiais problemomis, kaip šiandien. Vien Anglijoje dirba apie 30,000 Lietuvos piliečių. Amerikoje kur kas daugiau. O kur Vokietija, Prancūzija ir kitos šalys? Kiek iš vis žmonių yra išvykę iš Lietuvos, sužinojome tik po surašymo. Net ir neturint tikslų skaičių, galima spėti, kad tokio masinio bėgimo niekad nebuvo Lietuvos istorijoje. Pridėjus žemą gimimų skaičių, Lietuvos ateities prognozė yra labai liudna.

Kodėl Lietuvoje šiandien yra toks blogas ekonominis gyvenimas? Viena priežastis, kad nepriklausomybės pradžia buvo labai idealizuota. Buvo kalbėta, kad daryti su „kegebistais“, Grūto parko balvonais ir pan. Tokiam dalykui Lietuva, tačiau būlimas įstatymais Seimas tuo laiko neskyrė. Praėjus 10 metų po nepriklausomybės dar ir šiandien pusę įstatymų yra priimami skubos tvarka.

Kita yda — nuolaidžiavimas užsieniui. „Telekomą“ nupirko suomiai ir švedai, pinigai buvo prarasti. Pažadai buvo gražūs, tačiau kasdienybė yra kita. Telefono paslaugos pabrango, buvo liepta ieškoti ne visai skaidrių patarnavimo metodų. Į užsienį reikia investuoti išmintingai ir Lietuvos negalima atiduoti monopolistams. Iki šiol beveik visi objektai buvo privatizuoti monopolistine linkme. Keturi Lietuvos cukraus fabrikai buvo atiduoti vienai Danijos bendrovei. Tik vienas, Marijampolės fabrikas, streikodamas ir blokuodamas kelius, liko konkurencinė bendrovė.

Dar vienas nepopuliarus dalykas, tai vykdyti ekonominių dialogų su Rusija. Matyti, ir būtinę buvo pastatyti perdirbti ir eksportuoti naftą. Kokio? Rusijos? Buvo pakviesti amerikiečiai, nes nenorėta Rusijos prileisti prie naftos tiekimo. Ar įmanoma prie krantų neprileisti naftos tiekėjų? Rusija pasakė, kad naftą teks su viena sąlyga: jai turi būti parduota tiek pat akcijų, kaip ir amerikiečiams.

A. Grina

Tema suglaustai — pinigų padėtis ir ekonomika Lietuvoje. Tarptautinis valstybės finansinis stovis yra įvertinamas mokėjimo balansu. Lietuvos mokėjimo balansas dabar, kaip ir pradžioje, turi tą pačią didelę problemą. Mes importuojame daugiau, negu eksportuojame. Prekybos deficitas metų gale gali būti 3 milijardai litų. Patarnavimo balansas (transportas ir pan.) yra pozityvus ir numatoma, kad metų gale Lietuva gali uždirbti 1,4 milijardus litų. Iškaitant visas kitas sąskaitas, Lietuva lieka negatyvi 2,5 milijardus litų. Jeigu nieko kito neturėtume, Lietuva bankrutuotų. Tačiau kita dalis mokėjimo yra kapitalas ir finansiniai veiksmi. Kapitalo ir finansų gaminiai (neuzregistruotos transakcijos ir pan.) visada surašomi 300 milijonų litų. Visą sumašavus, Lietuvos rezervai buvo padidėję pusmetyje 700

Prelegentai „Saulutės“ ruošiamame „Atviro žodžio“ forume š.m. vasario 16 d. PLC, Lemonte, Bočių menėje. Iš dešinės: Jonas Pabedinskas, Julius Šmulskštys, Danutė Bindokienė, Antanas Grina, Zenonas Rekašius.

mln. litų, o gale metų liko tik 264 mln. litų. Ką tai reiškia?

Kapitalo ir finansų balanse yra taip pat užskaitytos ir užsienio paskolos. Metų pradžioje Lietuva buvo persikolonišusi „eurais“, kas padidino užsienio valiutų rezervus. Gailė metų reikėjo atmokėti paskolas ir dalis jų buvo išmokėta. Problema, kad Lietuva neturi ilgalaikių investicijų, kurios galėtų išbalansuoti Lietuvos einamosios sąskaitos deficitą. Nesiseka pritraukti investicijų, nes trūksta pasitikėjimo ir Lietuva turi pasikolomis dengti einamąjį deficitą.

Jeigu paskolos yra ilgalaikės, problemos nėra, tačiau trumpalaikės turės būti greitai atmokėtos. Nesugebėjus išlaikyti mokėjimo balanso, Lietuvos rezervai gali dingti.

Lietuvos pozicija dabar yra tokia, kad dar kraštas gali skolintis iš užsienio. Nesenai Lietuva vėl pasiskolino 200 mln. „euro“ septyneriems metams ir paskola turės būti grąžinta. Nors eksportai pasakutiniu metu padidėjo, tačiau prekybos balansas vis tiek dar lieka negatyvus. Prie eksporto priklauso nafta, atplaukianti iš Rusijos, kuri, turėdama perteklių, mėgina ją atsikratyti.

Dėl lito pririšimo prie dolerio nukentėjo Lietuvos eksportai ir Vakarus. Iš kitos pusės, atsigauna eksportai į Rytus, išskyrus Baltarusiją, kuri iki šiol, yra nemoki. Privatizavimo procesas yra lėtas, daromos klaidos, projektai nedaraušti. Lietuvoje nebeliko didelių vertingų projektų, kuriuos būtų galima privatizuoti.

J. Pabedinskas

Verslai. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, prasidėjo spekuliacija metalais, o normaliai prekybai nebuvo vietos. Tuo tarpu iš Vakarų atsirado piniginių žmonių ir, Lietuvoje pirkti išsimokėjimui, apgavo vieną lietuvių. Fabrikų direktoriai taip pat kalbėjo tik su pinigais gaisras asmenim. Didelių ir mažų įmonių direktoriai, gaudami mažą atlyginimą, pradėjo įvairiai sukčiauti. Taip prasidėjo vėliau pavadinama „prichvatizacija“. Į tą pavojų nebuvo kreiptas dėmesys, nes atgimimo vadai daugiausia buvo kultūros ir mokslo žmonės ir į pramonę tiesiog žiūrėjo iš aukšto. Ekonomistai, nors ir geros valios, buvo vien teorijos žinovai. Keletą metų dėl patrauklių kainų galimai eksportuoti, bet kai kurie Lietuvos industrijos galiniai savo produkcijos nepardavinėjo, laukdami geresnių kainų.

Tarptautinis verslas. Į Vakarus dabar yra parduodama gaminių, „Ekrano“ gaminiai, baldai, tekstilės produktai, tačiau visiškai dar neatgauta Rytų rinka. Susi-

tinkant su interesantais, yra polinkis kalbėti „iš viršaus“, garantuoti, kad viską išmano, ar bent žino. Išėjimas pastangos padėti Lietuvai su eksportu pasiliko mėgėjiškoje plotmėje, nors Amerikos parduotuvėse jau galima rasti Lietuvos siutus rūbus, maisto produktus ir pan. Mazai kam zinoma, kad Amerikon yra importuojama 10 mln. svarų sūrių iš Lietuvos, kurie yra naudojami kaip žaliava paruošti kitus gaminius. Taip pat talpintuvais (kiekvienas vertas 75,000 dol.) net į Wisconsin valstiją yra gabunami pieno baltymai (proteinais).

Faktorai, kurie įtakoja krašto ekonomiką yra šie:

1. teisėtarka, kuri šiandien vis dar yra prastam stovy;

2. nei viena valdžia dar nerado tinkamų metodų Lietuvai persitvarkyti. Biurokratinis aparatas dar vis egzistuoja;

3. lietuviai vis dar laukia valdžios nuolatinių pagalbos. Globotinė savimone (Welfare state) priklauso dabartiniam lietuviui tautiniam būdui;

4. vykstantios visokios delegacijos ir manifestacijos turi ribotą vertę eksporto išjudinimui;

5. į Lietuvą dabar ateina pats pavojingiausias ir gundantis momentas — Euro sąjunga. Lietuvai yra ruošiamas žemės ūkio investicijų ir reformų projektas, kuomet per septynerius metus bus paskirta 800 mln. litų parama. Kiek tą pinigų nutekės ar bus panaudoti saviems ES konsultantams už patarnavimus ir pan., galima tik spėlioti.

D. Bindokienė

Lietuva toli gražu nestovi taip blogai, kaip mes mėginame ją pavaizduoti. Jeigu Lietuva būtų tokia, kokią mes ją pristatėme, ji niekada nebūtų buvusi pakviesta nei į NATO, nei į Europos Sąjungą, nei į kokią kitą Vakarų instituciją ar organizaciją.

D. Bindokienė tenka susitikti su įvairiais amžiaus ir skirtingos praeities žmonėmis. Vyresnioji karta, „Draugų“ laikovo savo sąsavybe, kur galima sudėti visas nuomones, o redakcija turėtų daryti tam tikras išvadas. Tosi nuomonės yra labai skirtingos. Naujai atvykusieji Lietuvą mato juodžiau negu mes, nes jaučia reikala pasiteisinti, kodėl iš Lietuvos išvažiuoja. Emigracija yra pirmosios nepriklausomybės laiku buvo išsiplėtusi, lietuvių bėgo ir į tokius kraštus, kuriuos dabar nevaižiuoja. Daugiausia tačiau visiem turėtų rūpėti Lietuvoje nepaprastai luomų skirtumas. Tas luomų sprūdis sudaro problemą tautoje, kyla nepasitenkinimai, atsiveria dirva komunizmo atgimimui ar kitam pakitimui. Panaši situacija buvo ir pirmos nepriklausomybės

laikais, kada varguomenė nuėjo tarnauti komunizmui, kuri žadėjo gerovę ir lygybę. Skirtumas tarp kaimo ir miesto yra labai didelis, daug didesnis nei mes jį matome, lan-kydamies porą savaitę.

Reikia paminėti ir valdžių keitimąsi. Jos keitėsi ir pirmos nepriklausomybės laikotarpiu. Tačiau dabar visi valdžios pasikeitimai vyko demokratiniu būdu. Nebuvo rišusių, nebuvo perversmų, nepaėmė prezidentas valdžios jėga. Reiškia, Lietuva kuria valstybę — demokratiją. Atgavus pirmą nepriklausomybę, lietuviams reikėjo įsisąmoninti savo identitetą. Dabartiniai lietuviai jau puikiai žino, kas jie yra, tačiau valstybę kurti reikėjo iš naujo, nes nebuvo išmokyta savarankiškai galvoti, veikti, bet ką atlikti.

Lietuvai bankrutavus, gal daug kas norėtų ją nusipirkti, ypač kaimynas iš Rytų, tačiau Lietuva yra to neprieis. Lietuvos viltis yra jaunoji karta, nes Lietuva yra jū valstybė ir ateitis.

Žodis apie naująją imigraciją. Sakoma, kad vien Čikagoje naujų imigrantų gali būti apie 50,000, tačiau dažniausiai bendrauti tenka su „žalios kortelės“ neturinčiais. Yra svarbu, kad Lietuva tą žmonių neatsisakyti, jiem suteikdama teisę į dvigubą pilietybę. Jeigu būsimų 10 metų kelyje jų dvigubos pilietybės dilema nebus išspręsta, vėliau gali būti per vėlu.

Lietuvai nereikia žmonių, kurie grįžta pelenais. Jai reikia gyvų žmonių, kurie gali dirbti, atiduoti viską, ką turi. Grįžę vyresnieji sukuria „iš-eivų klubus“. Kam jie reikalingi? Kad susitiktumė ir kalbėtumė, kaip buvo gerai gyventi Amerikoje?

Tikiu, kad visi, ar bent dauguma, čia dabar atvažiuosiu lietuvių planuoja grįžti atgal į Lietuvą. Tačiau dvigubos pilietybės klausimas yra nemalonus sprūdis tarp „jų“ ir „mes“. Jeigu Lietuva nori turėti iš savo lietuvių politinį ir socialinį užnugarį, neturėtų pamiršti naujai išvykusiųjų.

B. Nainys

Kokia dabar Lietuvoje padėtis? Ekonominės bėdos yra, tačiau šiam prelegentui daugiau rūpi tauta. Kur šiandien stovi tauta Lietuvos valstybėje? Tiek iškentėjusi, Lietuva savo valstybėje vis ieško vietos. O kur ji bus po 10 metų? Be kokių garantijų ir apsaugos. Pereitais metais K. Almenas Lietuvoje išspausdino straipsnį su svariomis dešimtmėsio laimėjimais. Jis rašė ne apie mūsų buitį, bet apie egzistenciją. Ne valstybės, bet paties tautos. Ne taip jau seniai buvome pasmerkti išnykti kaip tauta. Nepriklausomybės dešimtmėsio svarbiausias pasiekimas yra, kad sovietmetyje egzistavęs

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiestyje. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO NAMŲ SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, riedėjus, lietuviškus (gutters) ir dengiamus stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912.

Reikalinga moteris, užauginusi savo vaikus, padėti prižiūrėti naujagimį, tvarkyti namus, gaminti maistą ir gyventi kartu. Privalo susikabinti angliškai. Darbas šiauriniame priemiestyje. Tel. 312-850-0595, skambinti darbo dienomis nuo 11 v.r. iki 7 v.v., Anelė.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFFICE (773) 229-8761
HOME (708) 425-7189
MOBILE (773) 589-8285

RIMAS LSTANKUS

- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nesavijaučių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

Alexander J. Mockus, LTD Realtors

„BUD“ BALYS BUDRAITIS
Broker Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestyje.
Sinteresuoti skambinkite **BUDRAICIUI**
Bus. 773-767-6655 mob. 773-259-3303
Fax 773-767-9618

Reikalingi taksi vairuotojai.
Pats apmokau. Skambinti tel. 847-774-6643 arba 630-739-0144.

Reikalingi stiprūs, sveiki 20-30 metų amžiaus darbininkai, sunkiam darbu Skokie kraštymo kompanijoje. Atlyginimas \$8-\$12 per val. Tel. 847-675-6617, Alvidas, 3555 W. Howard, Skokie.

pavojo iširti rūsioje-sla-
viškoje terpeje panaikintas.

Tautos išlikimo pavojus iš sovietų pūsęs, beveik nėra, tačiau neišvengiamai, ta-
da, K. Almenas teigia, kad vieno pobūdžio pavojai buvo pakeisti kitais. Dabar Lietuva vilioja įvairi, niveliuojanti kultūra, kuriai atsparumo yra nedaug. Dar būtų įmanoma išsispirti, jeigu būtų vieningumo, atsispjimo ugdymo. Net ir buvęs Švietimo ministras K. Platelis aiškina, kad jis neugdysias ypatingai tautą mylinčio patrioto, bet kažkokį supilatusį valstybės piliētį. Lietuviai gyventojai Lietuvoje mažėja, o kiek dar lietuviškumą išnaikins jau puoselėjamas savotiškas pilietiškas masos.

Pirmos nepriklausomybės laikotarpiu Lietuva buvo piliētis visuomenė. Visi tada turėjo vienodas teises. Politiniai varžtai buvo visiem vienodi. Dabartinės pilietinės visuomenės puoselėjimo baidos tautos vardo. Tautinės idėjas siūlantys yra praverdžiuojami naciais arba fašistais. Tauta jiems yra paniekta. Taip pat paniekta yra ir lietuvių kalba, kurią rungtyniaudami ir kiek galedami teršia. Sveitindami yra pilna spauda, televizijos laidos, vartojami žodžiai ir nesuprantant jų prasmės. Skaitant „Kultūros barus“, reikia gerai pagalvoti, ar net ir viliapius išsiversti ir lietuvių kalbą.

Svarstydami 1940-ųjų metų partizanų sukilimą, pilietininkai net nusikalba. Sąvokos „tautinis“ ir „demokratija“ vargu suderinamos. „Kultūros baruose“ R. Lopata teigia, kad jam būtų malonu matyti Lietuvą, kaip sudėtinę demokratinio pasaulio dalį. Ar ne panašiai, kaip Lietuva buvo sudėtinė dalis Sovietų Sąjungos?

Atrodo, kad už lietuvių išlaikymą taikūs grumtis pasiciję tautieji. Krašto reformos turi vykti per mokyklinį auklėjimą. Politinė visuomenė turi išplaukti iš tautinės visuomenės, bet ne atvirkščiai. Lietuvių tautai reikia valstybės, kuri jai sudarytų sąlygas tarpiti ir pradėtų ugdyti pagrindines tautines vertybes. Val-

tybė negali pavergti tautos, kurią kosmopolitai naudoja ir išnaudoja savo tikslams. Būtų puiku, jei Lietuvoje jaunimas nei pavirtėtų, nei rytėtų, bet lietuvių.

„ĄŽUOLIUKUI“ GRESIA PAVOJUS

Pagarsėjusio berniuko choro „Ąžuoliukas“ likimu susirūpinęs dabartinis jo vadovas Vytautas Miškinis. Tą rūpestį jis išreiškė sausio 26 d. Žydų kultūros klubo rengtame vakare, skirtame prieš dvejus metus New York'e mirusiam „Ąžuoliuko“ įkūrėjui ir ilgamečiui vadovui Hermanui Perelšteiniui paminėti.

„Kolektyvo perspektyvos miglotos, — sakė V. Miškinis. — Švietimo ministerija nebeišgali mūsų remti, o Kultūros ministerija kurčia „Ąžuoliuko“ reikmėms“.

Sis berniukų choras buvo įkurtas prieš daugiau kaip 40 metų, koncertavęs daugelyje valstybių, pelnęs daug tarptautinių konkursų apdovanojimų, išgūdes ne įvairių dainininkų. Choro įkūrėjui H. Perelšteiniui neseniai buvo suteiktas Lietuvos Muzikos akademijos garbės profesorius vardas, tačiau jis baigė savo gyvenimą toli nuo Lietuvos — New York'e — aklas, invalide vežimelyje ir beglobis.

V. Miškinis pažymėjo, kad Lietuvoje yra apie 6,000 H. Perelšteino mokinį. (Vėta taip pat paminėti, kad JAV LB Kultūros tarybos kvietimu, „Ąžuoliukas“ šį rudenį koncertuos Amerikoje. red.)

(BNS)

NAUJIENA JŪROS MUZIEJUJE

Vasario mėn. pradžioje po ilgokos pertraukos Lietuvos Jūrų muziejuje Klaipėdoje išsiri-
to muziejininkai. Jų tėvai taip pat išsiri-
toje muziejuje. Tokie susiporavimai įvyko pirmą kartą. Pingvinai yra sveiki ir klaipėdiečiai tradiciškai gegužės mėnesį gales išrinkti jiems vardus. Jaunikliai papildys senstanciją Jūrų muziejuje pingvinų 22 pingvinai. Dauguma jų yra seni ir nebegali daugintis. (Elta)

SAUSIO 13 VOKIŠKAME SAVAITRAŠTYJE

New Yorke išeinančiame vokiečių savaitraštyje „New Yorker Staats-Zeitung“, jo anglų kalboje dalyje, sausio 20 d. išspausdintas puikus straipsnis su antrašte „Night of Murder“. Straipsnio autorius Jakob Lemke rašo: „Pradžioje kareiviai pradėjo šaudyti į viršų. Po valandėles — jau minios artumoje, kulkos pradėjo smigti į grindinį, o jo gabalai šokinėjo į viršų ir į visas puses. Galiausiai, be jokio įspėjimo, atidarė ugnį į minią“.

Tai įvykę 1991 m. sausio 13-osios naktį. Tą naktį nuo sovietų kariuomenės karių saugant TV bokštą Vilniuje žuvo 14 nekaltų civilių. Dabar tą naktį Lietuvoje yra vadinama „Žudynių nakties Vilniuje“ vardu. Šiais metais to įvykio 10-metio sukaktis Lietuvoje prisiminta koncertais, parodomis ir specialiu parlamento posėdžiu.

Toliau straipsnio autorius rašo, kad Lietuvoje, siekiant nepriklausomybės, judėjimas prasidėjęs 1988 m., suorganizuojant Sąjūdį, vadovaujamą Vytauto Landsbergio. Sąjūdis reikalavęs atvirumo, demokratijos ir suvereniteto.

Tais pačiais metais rudenį Vilniuje sušauktos didelės demonstracijos. Panašus judėjimas prasidėjęs Latvijoje ir Estijoje.

Kulminacinį tašką demonstracijos pasiekusios 1989 m. rugpjūčio 23 d., prisimenant prieš 50 metų pasirašytą Molotovo/Ribbentropo sutartį, pagal kurią Baltijos valstybės buvo atiduotos į sovietų diepų įgimybę. Tą dieną, dveji milijonai lietuvių, latvių ir estų žmonių grandinė, susikibęs rankomis, nusitęsusi nuo Vilniaus iki Talino.

1991 m. kovo 11 d. Lietuvos Aukščiausioji Taryba, pirminkaujant Vytautui Landsbergiui, paskelbusi Lietuvos nepriklausomybę. Į tai atsakydama, Sovietų Sąjungos vyriausybė su Gorbaciovu priešakyje paskelbė Lietuvai ekonominę blokadą.

Apie 3,6 milijonai Lietuvos gyventojų buvo palikę šaltį; be gamtinių dujų ir be kitokio kuro. Maistas irgi buvo pradėtas normuoti. Į visus tuos nepatogumus nekreipdami dėmesio, lietuviai nepamiršę, jog jų siekis — nepriklausomybė!

Tuomet, kai Vakarai buvo užimti Persų įlankos karu, Maskvos bolševikams atsiradusi gera proga numalinti rezistenciją, panaudojant karinę jėgą. Ilgai nelaukiant, desantininkai ir tankai iš netoli St. Peterburg esančios Pskov karinės bazės pradėję riedėti į Vilnų.

Tuo metu Vilniuje buvęs vokiečių TV žurnalistas Gerd Ruge, įvykius filmuoti nesustojęs, nors kiti buvę sustabdyti. Sovietų kariams artėjant prie Vilniaus TV bokšto, jis buvęs už jų ir jautęs, kad kažkas dramatiška turės įvykti.

— Niekas netikėjo, kad jie galėtų panaudoti tikrą amuniciją, straipsnio autorius J. Lemke užkalbina, pasakoją Janina Brundzienė. Ji, su visa savo šeima ir kitais tūkstančiais, nekreipdami dėmesio į gresiantį pavojų, stovėję prie TV bokšto ir dainavę senovines, lietuviškas dainas. Stai ga ant rankos ji pajutusi kraują. Pažvelgusi į dešinę, pamatė persautą, mirštantį vyrą. Griebusi šaudantį kareivį, norėdama jį sulaukyti, bet jis davęs smūgį, nuo kurio ji parklutusi ant žemės. Pasiūdojus barikadomis, jai pavyko išlikti gyvai. Nors jau nuo tos nakties yra praslinkę 10 metų, tačiau fizinės ir moralinės pasekmės tebejaucianči dar ir dabar. Tų kruvinų

įvykių pamiršti negalinti, o ir TV bokštą aplankiusi tik vieną kartą.

TV žurnalistui G. Ruge nepamirštama įspūdi palikusių 14 žuvusiųjų laidotuves, kada jų karstus lydeje gimines ir tūkstančiai gedule paskendus žmonių. Dar ir dabar žuvusiųjų kapai lankomi ir puošiami gelėmis.

Sausio 13-toji dabar vadinama „Laisvės gynėjų diena“.

Jo susukta video juosta atkreipusi Vakarų dėmesį į įvykius Lietuvoje.

Lietuvos nepriklausomybė pati pirmoji pripažinusi Islandiją. Ją greit pasekusios ir kitos valstybės. 1991 m. rugpjūty, nepriklausomybės atstatymą paskelbusi Latvija ir Estija, o gruodžio mėnesį Sovietų Sąjunga nustojusi egzistuoti.

Tos trys Baltijos valstybės per 10-ties nepriklausomo gyvenimo metų padariusios di-

2001 m. vasario 17 d. Vilniuje surengtas Gedimino ordino kavalierių susirinkimas. Tęsdama prieškario tradicijas, tokį valstybės apdovanojimą gavusių žmonių susibūrimą organizuoja pirmosios nepriklausomybės metais veikusi ir 2000 m. atkurta Gedimino ordino kavalierių draugija. Vladimiro Gulevičiaus (Elta) nuotr.

delę pažangą ir atkakliai siekiančios narystės ES ir NATO. Dabar Vytautas Landsbergis esąs opozicijos vadas, o Janina Brundzienė tarnaujanti Tautiniame olimpiados komitete.

P. Palys

SUSIRINKO GEDIMINO ORDINO KAVALERIAI

Tęsiant pirmosios Lietuvos nepriklausomybės tradicijas, Vasario 16-ąją Vilniuje įvyko Gedimino ordino apdovanojimus gavusiųjų žmonių su-

sibūrimas, kurį suorganizavo prieškarį veikusi ir 2000 m. atkurta Gedimino ordino kavalierių draugija.

Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinas buvo įsteigtas 1928 m., jame įrašyta Lietuvos nepriklaus-

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION, INC.

14911 127th Street • Lemont, IL 60439 • (630) 257-1616
Fax (630) 257-1647

Santrumpos: atm. in.=atminimo įrašas, pavardė po dvitaškio=aukotojas, im.=įmokėjo, asm.=asmuo, suma po pavardės=įnašas iš viso.

2000 m. lapkričio mėn.

3x\$15 Antanaitytė Jennifer, \$15; Slavenas J. Paul, Jr. \$15; Stankaitienė Dalia, \$15.

2x\$25 Gencius Valentinas ir Kristina, \$225; Kuciūnas Aleksandras ir Jura, \$475.

3x\$30 Majauskas Paulius ir Daiva, \$230; Siliūnas Donatas ir Daina, \$630; Stankus Kostas, \$420.

1x\$40 Ozelis Kazys atm. in.: Ozeliene Evelina, \$151.40.

3x\$50 Buntinas Aldona, \$65; Galdiaks Valentinas atm. in.: Galdikienė Sofija, \$8020; Paulionis Vytautas atm.: Paulionis Stasė, \$650.

1x\$80 Klossis Walter, \$1,035.

24x\$100 Alekna dr. Vitas P. ir Dalia, \$100; Budelskis Zigmantas atm.: Budelskis Eugenija, \$1,600; Daulys Vitas K., \$100; Didžbalis Dainius, \$100; Gelazauskas Algirdas, \$100; X, \$2,600; JAV LB Švietimo taryba, \$1,250; Kaunas dr. Roman ir Gražina, \$1,265; Kirvelaitis Vytenis P., \$900; Krukovskis Eugenijus, \$100; Leugoud Edward, \$4,894.30; Narutis Pilypas ir Elvyra, \$600; Osmolskis Povilas atm. in.: Osmolskis Ona, \$1,300; Paškus Juozas ir Eleonora, \$600; Razma Kazys ir Danuta, \$300; Sealey prof. Raphael, \$2,900; Shotas Bruno atm. in.: Brazis Algirdas, \$100; Stukas prof. Jack (miręs) ir Loretta, \$500; Sutkuvienė Ada, \$4,585; Tautkus Adomas, \$300; Vaitkus Vytas ir Aldona, \$1,500; Valaitis dr. Jonas ir Joana, \$8,930; Žemaitis „Vytautas“ Jonas atm. in.: Šmulskienė Aldona, \$100; Žloba dr. Aras ir Lina, \$1,400.

13x\$200 Anužis Saulius ir Lina, \$400; JAV LB Philadelphijos apylinkė, \$700; Karas Arvydas ir Rita, \$1,400; Kirkus Liudas ir Irena, \$500; Kriaučiūnas Kazys ir dr. Eugenija, \$1,000; Lukas Vincas ir Ramunė, \$500; Momkus Vaclovas ir Margarita, \$4,060; Raudys Vytas ir Marija, \$200; Razma dr. Edis P. ir Kristina, \$1,500; Saulis Algirdas ir Aušra, \$2,900; Sidrys dr. Linas ir Rima, \$525; Tallat-Kelpša Kazys ir Danutė, \$200; Vitkus Aleksas ir dr. Danguolė, \$2,500.

2x\$300 X, \$4,050; Valavičius Antanas ir Viktorija, \$5,500.

3x\$500 Dirda Petras \$3,000; Krutulis Severinas ir Liucia, \$500; Pabrėža Aleksas ir Aleksandra, \$3,300.

1x\$1,000 Kazakauskas Paul C. atm. in.: Kazakauskas Carl F. ir Eve, \$5,100.

1x\$5,385.19 Sarauskas Alphonse J. testamentinis palikimas, \$6,160.19.

1x\$14,335.36 Bacevičius Alfonsas testamentinis palikimas, \$33,335.36.

Iš viso 28,255.55

2000 m. gruodžio mėn.

2x\$3 Jonaitienė Izabelė, \$136; Rukas Elena, \$103.

1x\$7 Radzavich family atm.: Wolff Valeria, \$22.

8x\$10 Augytė Simona, \$10; Deveikis Stasys (miręs) ir Ona, \$1,425; Jesaitis A.J., \$110; Knataitienė Marcelė atm. in.: Laurent Antanas, \$225; Kontvis Alfonsas, \$510; Rudaitis Teodoras ir Ritonė, \$1,010; Sušinskas Albertas atm. in.: Sušinskas Albertas A. ir Kristina, \$1,210; Vailokaitis Julia, \$190.

5x\$15 Didžiulis Algirdas, \$1,015; Jonikaitis Alice, \$170; Liubinskas Juozas ir Daila, \$215; Mikaila Jurgis ir Regina, \$1,315; Skadas Sėdūnas, \$15.

6x\$20 Casper Albert L., \$120; Daugėla Stasė, \$470; Kuptinskas Aidis ir Gita, \$20; Plioplys dr. Valentinas ir Aldona atm. in.: Plioplys Saulius, \$1,020; Rajeckas Gediminas, \$260; Ugianskis Juozas ir Ann, \$575.

7x\$25 Bray Bertulytė Ina, \$200; Bublys Algimantas, \$395; Ivaška Povilas ir Joanna atm. in.: Landsbergienė Teresė, \$600; Keblys Kęstutis ir Vitalija, \$700; Kolupaila prof. Steponas ir Janina atm. in.: Kolupailaitė Eugenija, \$1,875; Varankaite dr. Daila, \$525; Vosylus Jonas, \$125.

1x\$30 Skuodas Justin ir Angela, \$605.

1x\$35 Railaitė Neringa, \$640.

1x\$40 Gimbutienė dr. Marija atm. in.: Thies Rasa, \$352.

1x\$47 Bernotavičienė Irena Regina atm. in.: Bernotavičius Petras, \$1,003.

9x\$50 Draugelis Arūnas ir Irena, \$2,100; Drazdauskas Vytautas, \$50; Gaizauskas Kleofa, \$1,559; Liuberskis Mykolas atm. in.: Liuberskienė F., \$225; Muliolis Algirdas ir Amanda, \$1,250; Pažerūnas Juozas ir Eugenija, \$350; Prasauskienė Birutė, \$250; Tvarkunas Magdalena atm. in.: Tvarkunas Laima, \$175; Žemaitis dr. Petras, \$2,330.

27x\$100 Ambrozaitis Ramunė, \$1,200; Anonis Vytautas ir Danutė, \$3,500; Antanėlis Algimantas ir Laimutė, \$100; BalticShop.com, LLC, \$100; Baltutis Aleksas atm. in.: Baltutienė Danutė, \$500; Čypas Vytautas ir Birutė, \$200; Garūnas dr. Albinas ir dr. Ona, \$1,100; Gauronskas Petras, \$4,500; Jatulis Izidorius atm. in.: Jatulis Mindaugas, \$1,000; Kalvenienė Salomėja atm. in.: Darius ir Girenas Club, \$50; Hersberger Dennis ir Nora, \$30; Kalvenas Dalia, \$20, \$300; Kamantas Vytautas ir Gražina, \$2,800; Karaitis Viktorija, \$1,200; Kazlauskas Algis ir dr. Teresė, \$250; Laucis Marija atm.: Laucis dr. Augustinas, \$1,300; Likshin Marina: Trublinienė Elena, \$100; Mekienė dr. Elena atm.: Vaišnys dr. Rimas ir dr. Elona, \$300; Morkūnas Leonas, \$500; Palionis Tadas ir Gailutė, \$750; Ročkuvienė Marija, \$2,400; Savickas dr. Tadas, \$1,200; Šimonis Jonas ir Marija, \$700; Vaikutis Vytautas ir Stefa, \$1,200; Vanagūnas dr. Arvydas ir Audronė, \$1,025; Vanagūnienė Stasė atm. in.: Vanagūnas Stanley, \$2,000; Variakojis dr. Daina, \$575; Vasys Dalius, \$650; Zygas Juozas ir Apolonija atm. in.: Baltutienė Danutė, \$1,185.

1x\$101 Burba Kostas ir Danuta, \$602.

2x\$150 Bilėnas dr. Jonas ir Dana, \$1,350; Vaišnys dr. Rimas ir dr. Elona, \$1,750.

1x\$200 Domanskis Rimas ir Pranutė, \$625.

1x\$213.99 Skirmantas Francis X testamentinis palikimas, \$431,152.18.

1x\$500 Žilinskas Anthony F., \$2,750.

1x\$750 Miknaitis Sigitas ir Janina, \$1,150.

5x\$1,000 Lankutis Bronė B. testamentinis palikimas, \$1,000; Raišys Vidmantas ir Maria Nijolė, \$2,250; Škėrys Kazimiera testamentinis palikimas, \$2,500; Skladaitis Vincas, \$1,100; Tamoshunas Antanas atm. in.: Tamoshunas Rimvydas ir Živilė, \$745; Kindrat Regina, \$50; Šermukšnytė Ona, \$30; po \$25 Bliudnikas Ramūnas ir Ramunė, Česonis Rimas ir Roma, Draugelis Vaidevutis ir Nijolė, Lapinas Kęstutis ir Janė, Laukaitis Juozas ir Liucija, Olienė Aldona, Šiurilas Jonas ir Dalia, \$1,000.

1x\$1,400 Vidugiris Vytautas ir Elena, \$5,600.

1x\$2,000 X, \$6,550.

1x\$5,000 dr. Aldona K. Rugis fondas, \$11,000.

Iš viso \$19,229.99

Lietuvių fondo pagrindiniam kapitalui iki 2000.XII.31 gauta aukų \$10,605,046.

Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą, jaunimą — \$7,721,595

Palikimais gauta — \$5,579,313.

Padarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuviai fondui: LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A-NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION. Visi remkime Lietuviai fondą, nes Lietuviai fondas remia lietuvių.

DRAUGAS, 2001 m. vasario 28 d., trečiadienis

5

mybės paskelbimo data: 1918.II.16. Pirmasis ordinas atkurtoje Lietuvos Respublikoje 1993 m. Vasario 16 d. įteiktas rašytojui Justinui Marcinkevičiui. Tarp pirmųjų įvertintų šiuo aukštu apdovanojimu buvo kun. Ričardas Mikutavičius, matematikas Jonas Kubilius, poetas Bernardas Brazdžionis, dail. Vytautas K. Jonynas.

Pagal tradiciją Valstybės atkūrimo dienos minėjimo proga šiuo ordinu daugiausia apdovanojami kultūros, švietimo veikėjai, kariškiai. 1928-1940 m. Gedimino ordinais buvo apdovanoti 3,406 nusipelnę asmenys. Nuo 1993 m. iki dabar jis skirtas 1,079 asmenims. Tarp jų nemaža dalis ir užsieniečiai.

Atgimusios Gedimino ordino kavalierių draugijos veikloje dalyvauja apie 100 asmenų. (Elta)

PIRAMIDĖ IŠ PUSRYČIŲ DĖŽUČIŲ

Vasario pradžioje Vilniuje pasiektas naujas Lietuvos rekordas — iš sausų pusryčių dėžučių pastatyta didžiausia taisyklinga piramidė. Rekordo buvo siekiama prekybos sistemos „Iki“ parduotuvėje Fabijoniškėse. Piramidei statyti panaudotos 1959 „Nestle“ sausų pusryčių dėžutės. Piramidė sudarė 19 eilių, jos aukštis buvo 1 m, o pagrindo plotas — 4,5 m. Tokio rekordo buvo siekiama pirmą kartą. (BNS)

*Ir vėjo šlamesys sodely jazminų,
Ir meilė, ir skausmai — jau amžinai nurimę,
Ir pėdos praėjities negrįžtančių dienų...*

B. Brazdžionis

A. † A.

VYTAUTAS ŠUMSKIS

Su dideliu skausmu pranešame draugams ir pažįstamiems, kad 2001 m. vasario 24 d., eidamas 45-uosius gyvenimo metus, staiga mirė mums visiems brangus Vytautas, gimęs Čikagoje.

Giliai nuliūdę liko: mama Nemira, sesuo Dalia ir jos vyras Thomas, draugė Paulina, tetos, pusseserės, pusbroli ir daug kitų giminių, gyvenančių Lietuvoje.

Velionis bus pašarvotas trečiadienį, vasario 28 d. nuo 3 iki 8 v.v. Brady Gill laidojimo namuose, 2929 W. 87 St. Evergreen Park, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, kovo 1 d. Iš laidojimo namų 10 v.v. velionis bus atlydėtas į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10:30 v.v. bus aukojamos šv. Mišios. Po Mišių a.a. Vytautas bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiausiai kviečiame draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti lietuviškai labdarai.

Brangus sūnau, Tu man buvai geras ir tikejaisi paguodos ateityje, bet Dievas lemė tokį Tavo likimą...

Nuliūdę artimieji.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba www.Petkusfuneralhomes.com

Mylimą žmoną

A. † A.

HERTA NAUJOKIENĖ

išlydėjus į Amžinąjį Poilsį, mielam bendradarbiui SIMONUI, jų dukrai RENATAI, jos vyrui RIČARDUI, antkėms bei visiems artimiesiems reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Jonas ir Lionė Miežinskai

A. † A.

JONUI DITKUI

mirus, sunkioje valandoje nuoširdžiai užjaučiame žmoną REGINĄ, dukrą AUDRONĘ, brolių EDVARDĄ ir posūnį BRUNO su šeimomis.

St. Petersburg Moterų dainos vienetas

Mylimam sūnui ir mielam broliui

A. † A.

VYTAUTUI ŠUMSKIUI

per anksti pas Viešpatį išėjus, brangią draugę NEMIRĄ ŠUMSKIENĘ, seserį DALIĄ ir jos vyrą TOMĄ KUSTARDO kartu liūdedamos giliausiai užjaučia

Nijolė ir Dovilė

A. † A.

KONSTANCIJAI PUZINIENEI

mirus, reiškiamė gilią užuojautą dukroms ALDONAI, ŽIVILEI ir sūnui ALGIMANTUI su šeimomis.

Prima Vaškienė ir duklė Danutė

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Cicero LB ir LB Kultūros taryba kovo 11 d., sekmadienį, po 9 val.r. lietuviškų Mišių rengia vyskupo Motiejaus Valančiaus minėjimą. Minėjime pagrindinę paskaitą skaitys Titus Antanaitis. Bus prisiminta Kovo 11-oji – Lietuvos nepriklausomybės atstatymo diena, ruošiamas meninė dalis ir yaišės. Minėjimas vyks Šv. Antano parapijos didžiojoje saleje. Parapijiečiai ir svečiai kviečiami dalyvauti.

Amerikos Lietuvių tautinė sąjunga rengia Kovo 11-osios minėjimą, kuris vyks kovo 11 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centre, Lemonate. Programa prasidės 10:30 val.r. vėliavų pakėlimu prie paminklo, vainikų padėjimu. Žodį tars Vaclovas Mažeika. 11 val.r. – šv. Mišios, pamaldas laikys kun. A. Paliokas, SJ. 12:30 val.p.p. – minėjimas didžiojoje saleje, pagrindinę kalbą sakys „Draugo“ vyr. redaktorė Danutė Bindokienė. Meninę programą atliks „Tėviškes ansamblis“, vadovaujamas Stasės Jagminienės.

Mokytojų tobulinimosi kursai vėl vyks šią vasarą rugpjūčio 5-12 dienomis Dainavoje. Rengia JAV LB Švietimo taryba, remia Lietuvių fondas, organizuoja Kursams rengti komitetas. Registruotis kreipiantis į komiteto narę Audronę Elvikienę, 905 Belair Dr., Darien, IL 60561; tel. 630-435-6349. Registruotis prašoma iš anksto, nes vietų skaičius ribotas.

Danutė Mačernienė, gyvenanti Čikagoje, savo vyro a.a. Prano Mačernio atminimui prie ankstesnių 2,000 dol. įnašų Draugo fondui atsiuntė 1,000 dolerių. Abu yra ilgamečiai Draugo fondo garbės nariai, su 3,000 dol. suma pasiekę antrąjį garbės narių laipsnį. Danutei reikšdami gilią užuojautą dėl a.a. Prano mirties, nuoširdžiai dėkojame už stambią paramą Draugo fondui.

Dailininkai, dalyvavę Čiurlionio festivalyje ir neatsiėmę savo darbų, kviečiami tai padaryti. Prašome tartis su Dalia Šleniene, Lietuvių dailės muziejaus direktore, arba Nora Aušriene ir Daiva Karužaitė, Čiurlionio festivalio parodų kuratorėmis. Muziejus veikia savaitgaliais.

Literatūros vakaras su poete Egle Juodvalke įvyks kovo 31 d., šeštadienį, 4 val.p. p. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Vakara rengia Lietuvių rašytojų draugija.

„Visų šventųjų“ ir „Vilties angelo“ apleistų vaikų dienos centrai Vilniuje per ten dirbančią „Vaiko vartų į mokslą“ būrelį savanorę Ritą Vencloviene dėkoja Daumanto-Dielininkaičio kuopos jaunučiams ateitininkams už gražią saldinių siuntą. „Išdalinau abiejų centrų vaikams jų iš saldinių padarytus traukinukus. Koks buvo džiaugsmas!“, – rašo Rita Vencloviene.

PARODA „2K“

Gal ir pats to nežinodamas, fotografas Algimantas Kezys yra daugiau negu vien tik fotomenininkas – jis yra ir „impresario“ – meno vadybininkas. Lietuvių meno bendruomenėje Algimantas pažįsta visus ir kiekvieną, ir jei staiga atsiranda koks nors jam dar nežinomas menininkas, jis suranda būdą su juo susipažinti ir įtraukti jį į savo kūrybinį ratelį. Be jo energijos mes nebūtume susipažinę su daugelio talentingų menininkų darbais, kuriuos matėme A. Kezio organizuotose parodose.

Eugenijus Krukovskis (eugenius) yra vienas iš tų paslaptingų ir aktyvių Amerikos lietuvių meno ratą neįtrauktų žmonių, tačiau Algimantas, kaip paprastai, surado būdą tai padaryti.

Eugenijus gimė Lietuvoje. Amerikoje atsirado, „paragintas“ išvykti tuometinės sovietinės valdžios už jo disidentinę ir antikomunistinę veiklą, narystę Lietuvos Laisvės lygos taryboje ir kitose žmogaus teisių gynimo organizacijose. Studijavo dizainą ir fotografiją. Prieš įkuriant savo asmeninę studiją, dirbo dizaineriu, fotografu ir meno direktoriumi reklamos agentūrose. Eugenijus yra ASMP (American Society of Media Photographers)

tikrasis narys ir šiuo metu visą savo energiją ir laiką skiria nuosavam komercinės skaitmeninio vaizdavimo (digital imaging) ir fotografijos studijos verslui Čikagoje. Jo klientų sąrašuose yra žymiausių Amerikos korporacijų vardai.

Algimantas su Eugenijumi susitiko Čikagoje ir palaikė ryšį elektroniniu paštu. Vieną dieną, kai Eugenijus papasakojo apie naują skaitmeninę archyvinę spausdinimo technologiją, garantuojančią spausdintų darbų išsilaikymą 200 metų, Algimantas tuoj pat susiruošė „kūrybinę kelionę“ į Eugenijaus studiją.

Eugenijus daugiausia yra susikonscentravęs ties komercine fotografija, tačiau kuria ir meninius fotografijos bei skaitmeninio vaizdavimo darbus savo asmeniniam malonumui. Algimantas, kuris šiuo metu tyrinėja kūrybines kompiuterio kaip fotografo pagalbininko galimybes kurti ir naujai išreikšti fotografinius vaizdus, akimirksniu surado aibę bendrų kūrybinių gijų Eugenijaus darbuose ir pakvietė jį dalyvauti bendroje parodoje Čiurlionio galerijoje. Parodą jie pavadino bendru naujojo tūkstantmečio ir jų abiejų pavardžių pirmųjų

Algimanto Kezio ir Eugenijaus Krukovskio parodos „2K“ atidarymas vyks kovo 2 d. 7:30 val.v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre.

Pereitą savaitgalį iš Romos sugrįžo Juozas Polikaitis, atstovavęs Amerikos Lietuvių Tarybai ir Amerikos Lietuvių Romos katalikų federacijai arkivyskupo Audrio Bačkio pakėlimo į kardinolus iškilnėse. Romoje jis pasveikino trečiąjį Lietuvos kardinolą ALTo ir Amerikos Lietuvių Romos katalikų federacijos vardu.

Skelbimai

x Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai per Mažosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje aukojų: \$100 – Stefaniya Mikulskienė; Danutė Mikulskytė-Hatzitheodorou; Jonas Vasys. \$50 – Antanas Girnius. \$20 – Aldona Aistis. Dėkojame visiems rėmėjams. „Karaliaučiaus Krašto lietuvybei“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540-7011.

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skambinti gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-287-0200, Lemont, IL

Advokatas Jonas Gibaitis

Civilinės ir
kriminalinės bylos

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629

Tel. 773-776-8700

E-mail: Gibaitis@aol.com

Toll free 24 hr. 888-776-6742

Darbo val. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.

Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

raidžių simboliu – „2K“. Intelektualaus kūrybinio smalsumo paragintas, Algimantas pasiūlė Eugenijui vartoti kelias jo originalias fotografijas naujam skaitmeniniam meniniam interpretavimui. Šie „2K“ darbai, pasirašyti abiejų menininkų, galbūt yra vieni iš pačių įdomiausių parodoje. Naująja „2K“ koncepcija labai susidomėjo ir kai kurios žinomos Čikagos galerijos.

Algimantas tęsia naują asmeninį filosofinį juodai baltos fotografijos interpretavimą, naudodamas spalvą ir kompiuterį kaip įrankius atnaujinant ir pakeičiant originalius fotografinius įvaizdžius, tuo būdu žengdamas už tradicinių fotografijos kaip dokumentavimo priemonės filosofijos ribų. „Man norisi prie pažodiško gamtos kopijavimo pridėti ir šiek tiek subjektyvumo, šiek tiek savosios interpretacijos, kuri yra būtina kuriant tokį meną“.

Eugenijus, būdamas „kompiuterinės kartos atstovas, nesijaučia apribotas tradicine dokumentika pagrįsta fotografijos filosofija ir vietoj to koncentruojasi galutiniam vaizdui, nepriklausomai nuo kameros ar kompiuterio kaip kūrybinio įrankio panaudojimo. Tuo patiu metu, kai Algimanto Kezio darbai yra daugiausia jo žymios serijos „Miesto vaizdai“ („Cityscapes“) tęsinys, Eugenijus Krukovskis parodo įvairių darbų rinkinį, jo paties žodžiais apibūtiną taip: „nuo saldžių ir nekaltų darbų iki tikro manęs“. Jo darbų kolekcija šioje parodoje sujungia kelionių vaizdus, natūralistines ir nelabai natūralistines kūno formas bei kūrybinius skaitmeninio vaizdavimo eksperimentus.

„2K“ paroda vyks nuo kovo 2 d. iki kovo 25 d. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Atidarymas – kovo 2 d. 7:30 val.v. Visuomenė kviečiama dalyvauti šios neįprastos parodos atidaryme.

Korespondentė

ZVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

VASARIO MĖNUO

Mums svarbus mėnuo, nes šį mėnesį po ilgos vergijos atgavome laisvę ir nepriklausomybę. Mes tą brangią šventę jau prisiminėme.

Vakar džiaugėmės linksma švente, tai lietuvišku Hallo-ween — Užgavėnėmis. Šiame krašte ne taip išpūdingai švenčiame, kaip Lietuvoje. Daug įvairių ir įdomių papročių užsilikusių iš senų laikų. Štai kaip palangiškai rašo apie Užgavėnes: „Kaunininkai, minios lydimi, ėjo iš namų į namus. Atėję į gryčią šneka nebūtus dalykus ir daro pasiūlymus. Galų gale kaulija (stengiasi) ką nors gauti, valgomų daiktų, pinigų, o ypač užgavėnių 'plinciu' (blynų)“.

„Apie pavakarę rengiamasi eiti. Rengiasi senieji ir jaunieji. Moterys paprastai rengiasi vyrų drabužiais, o vyrai moterų. Kaukes daugumoje pasidarydavo iš medžio, tai baisi kopija, didžiulė nosis, barzda, ūsai. Pasidaro didžiules kupras iš šiaudų, pasiima lazdas, botagus ant ilgo koto, užsikabiną terbas (krepšius). Moterys pasidaro iš skudurų „vaikus“ ir taip pasiruošę pradeda eiti. Eina iš kiemo į kiemą, pridarydami galybės šposų (išdaigų) (Papilė ir Akmenė).“

Tai maža dalis papročių, o jų yra daug ir įvairių. Pagaliau vyksta kova tarp Lašininio ir Kanapinio. Laimi Kanapinis. Taip pasibaigia užgavėnės ir prasideda 40 dienų rimties.

Šiandien jau Pelenų diena, pirmoji Gavėnios diena, pashninko ir susikaupimo diena. Bažnyčiose kunigai beria pelenus ant galvų tardami: „Dulkė esi ir dulkė pavirsi“. Pelenų dieną pasibaigia vasario mėnuo.

Redaktorius

MINTYS GAVĖNIAI

Prancūzijoje, Nevers ligoninėje, gulėjo sunkiai sergantis ligonis. Blogiausia, kad dėl sunkių kentėjimų jisai jau buvo visiškai praradęs norą gyventi. Vieną dieną buvo kritęs į tokią neišpasakytą desperaciją, kad net paprašė seselės paduoti jam... ginklą.

Sesuo vienuolė atnešė jam, tik ne ginklą, o kryžių, ir spausdama jam į rankas tarė: — Tai čia ginklas, kurio jums reikia...

Ligonis susimąstė. Išžiūrėjo į Nukryžiuotojo Kancią. Kažkaip, jam atsirado nauja paguoda. Ligonis nurimo. Kryžius jį išgydė iš juodo nusivylimmo.

Kai kas iš mūsų esame skaitę nuostabiai gražią knygą — „Fabiola“. Bet aš žinome, kad jos autorius kard. Wiseman tokį išpūdingą pamokymą pa-

Lietuvių liaudies dievdirbių menas

liko paskutinę valandą? Prieš mirtį jis paėmė kryžių, nukreipė žvilgsnį į jį ir tarė:

— Į amžinybę keliaudamas, jaučiuos kaip moksleivis, kuris ruošiasi atostogoms grįžti į tėvo namus.

Jis buvo išėjęs kryžiaus mokyklą. O tai gili mokykla. Kristaus žaizdos stipriau į mus kalba, kaip Jo žodžiai. Kristaus žaizdos visų pirma mums pasako, kaip brangi yra mūsų siela, kad už ją Išganytojas turėjo sumokėti savo kraują.

Šv. Jonas Auksaburnis gražiai primena:

— Kai Dievas panorėjo išpirkti mus, nedavė Jis nei pasaulio, nei žemės, nei jūros, o tikrą savo kraują. —

Prei. dr. J. Prunskis

BALTOJI KARALAITĖ

Baltoji karalaitė
Atejo pusnimis.
Jos apdaras išsiūtas
Sidabro žvaigždėmis.

Atejo paviešėti,
Ir vėl iš čia išeis.
Su šaltu šiaurės vėju,
Su sniego kailiniais.

Grazus pavasarėlis
Upeliais atpūskuos,
Ir vėl linksmai dainuosim
Žaliuojančiuos laukuos.
Stasys Džiugas

NYKŠTUKAI IR ELEKTRA

Seniai, labai seniai, kai žmonės sugyveno su nykštukais, buvo ramus gyvenimas. Nykštukai dirbdavo ūkyje, augindavo maistingus augalus. Kas užauginta, dalį parduodavo ir dalį uždirbtų pinigų duodavo nykštukams. Toks gyvenimas tęsėsi ir ilgai, iki žmonės atrado elektrą. Tada žmonės vis mažiau ir mažiau reikalavo pagalbos iš nykštukų, nes dažniau naudodavosi atrasta technologija. Paskiau žmonės išvarė nykštukus iš kaimų ir ūkių, nes sukūrė robotus, kurie atliko jų darbus. Nykštukai liko benamiai. Po kiek laiko nykštukai pasistatė namus miške, bet jiems reikėjo pinigų pragyvenimui. Žmonės irgi pasidarė nelaimingi, nors jie sukūrė visokių dalykų, bet nesugalvojo, kaip juos sujungti.

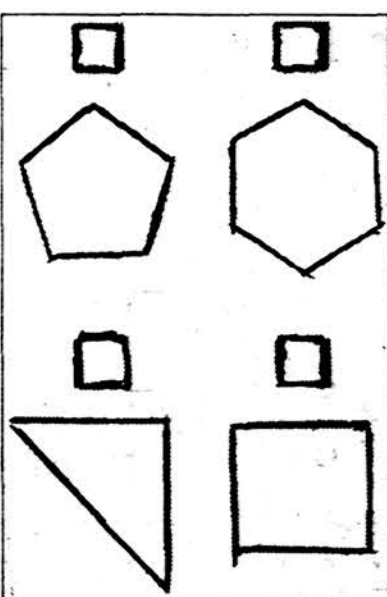
Žmonės ir nykštukai vėl susitiko, kai žmonės atvyko į mišką kirsti medžių statybai. Nykštukai buvo labai išsigandę, išgirdę garsų beldėjamą. Žmonės pamatė, kad miške gyvena nykštukai, nustojo kirsti. Jie buvo pasiilgę savo draugu. Kai žmonės jiems pasakojė apie naują gyvenimo būdą, nykštukai sutiko vėl

žmonėms padėti. Nykštukai pasiskirstė darbais. Keli nykštukai įlindo į šviesoforus ir keitė šviesas. Kiti nykštukai sulindo į televiziją ir keitė kanalus.

Ir taip prasidėjo vėl naujas gyvenimas žmonių su nykštukais. Žmonės nebekirto medžių prie nykštukų namų. Prasidėjo nauja istorija, kaip mūsų šviesoforai ir televizijos veikia.

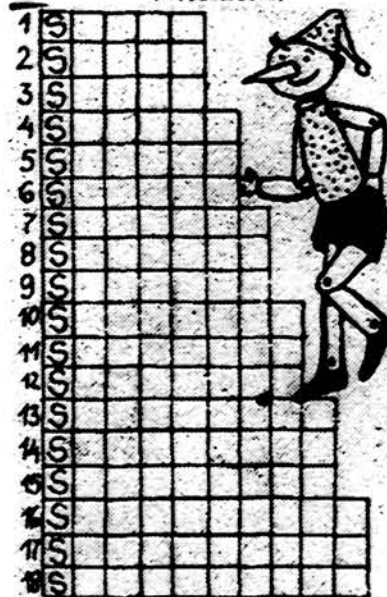
Gaja Stirbytė,
Philadelphijos Vinco Krėvės
lit. m-las mokinė. („Vaikų aidai“).

GALVOSŪKIS NR. 86 (Brėžinėliai)

Suskaičiuokite nupieštų figūrų kraštines ir parašykite jų bendrą sumą. (5 tšk.).

GALVOSŪKIS NR. 87 (Piešinėlis)

Įminkite mįslės ir jų atsakymus įrašykite į tuščius langelius. 1. Senas, senas seneliukas dvejis trejais kailiniukais. 2. Žiemą žaliuoja, o vasarą nezydi. 3. Aukso pilvukas, kaulo Mykoliukas. 4. Raudonas ponaitis po žeme lenda. 5. Su marškinėliais gimė, nuogas vaikščioja. 6. Negyvas rėkia. 7. Visi joja, niekas nepašeria. 8. Neloja, nekanda, o į namus neleidžia. 9. Keturkojis nevaikščiodamas daug žmonių maitina. 10. Kai giedra, kertėje stovi, per lietu — vaikščioja. 11. Pušis nukirsta, širdis išimta — eina keliu vaitodama. 12. Lekia žaselės, ažuolines galvelės. 13. Pykšt pokšt ant lentos, kybur vybur ant tvoros. 14. Čiulba ulba vyturiukas, tik tai kiau-ras jo pilvukas. 15. Maža maža moteriškė, dieną naktį bučiuojama. 16. Meškos nagai surakinti. 17. Piktų šunų šimtai šimtų — nei lazda atsigin-si, nei duona nuramins. 18. Ažuolas ažuolėlis, šimtalapis — ant viršūnės saulė teka. Sudarė 6 kl. mokinys Justas Grinkevičius iš Kaišiadorių. (5 t.)

GALVOSŪKIS NR. 88

Pabraukite žodžius, kurie reiškia gyvumą, gyvybę. Su-

galvokite po sakinių su žodžiais: augti, džiaugsmas, drabužis, judėti, pavasaris, laikrodis, šypsena, vanduo, akmuo, daina, draugystė, vaisius, kvėpavimas, saulė. (5 t.)

GALVOSŪKIS NR. 89

Koks prieskonis yra brangiausias? (5 t.)

GALVOSŪKIS NR. 90

A. Skulptoriui Juozui Zikarui kuriant lietuvių Laisvės statulą, kas jam pozavo? B. Iš kurios medžiagos yra daroma „acupuncture“ adata? C. Nuo kada senuose archyvuose užtinkame Lietuvos vardą? D. Kiek kainuoja kompiuterizuotas melo tikrintuvas? E. Kur yra Lietuvoje „Bajorų“ miestelis? Už visus teisingus atsakymus skiriama 10 t., o už dalinius — 5 t. Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis.

P.S. Galvosūkio nr. 87 mįslės yra surašytos ne eilės tvarka.

GALVOSŪKIO NR. 66 ATSAKYMAS

Sodininkui liko 20 agurkų.

GALVOSŪKIO NR. 67 ATSAKYMAI

1. Vytautas, 2. Kęstutis, 3. Jogaila, 4. Jaunutis, 5. Vytenis, 6. Algirdas, 7. Gediminas, 8. Mindaugas, 9. Švitrigaila, 10. Žygimantas, 11. Aleksandras, 12. Treniota.

GALVOSŪKIO NR. 69 ATSAKYMAS

Pirmąkartis kupranugaris buvo beveik tokio pat dydžio kaip ir pirmąkartis arklys, t.y. apie 30 cm. Tačiau prieš 8-7 milijonus metų kupranugaris, elnių ir kitų begikų kojos smarkiai pailgėjo, jie geriau prisitaikė prie lygumų sąlygų.

GALVOSŪKIO NR. 70 ATSAKYMAI

1. Lietuvoje aukščiausias bažnyčios bokštas yra Anykščiuose. Tai Šv. Mato bažnyčios du bokštai, abu po 79 metrus aukščio. („Bažnyčia Lietuvoje“, 12 psl., Vilnius, 1987; „Darbininkas“ Nr. 45, 1997. XI.21). B. Šiauliuose Šv. Petro ir Povilo bažnyčios bokšto aukštis yra 75 metrai, o Kaune „Prisikėlimo“ bažnyčios bokšto aukštis yra 70 m („Mūsų sparnai“ Nr. 76, 53 psl., Čikaga, 1996; Br. Kviklio „Mūsų Lietuva“, 3-12, Boston, 1960). C. Verkiama iš skausmo ir džiaugsmo, iš kančios ir pavydo. Yra ir artistinių ašarų. Verkiama ir atgailaujant. D. Žodis „nekromantija“ reiškia mirusio žmogaus vėlės iškvieta. E. Nepaisant Dievo draudimo iškviesti mirusiųjų vėles, karalius Žygimantas Augustas, padedant magui žyniui burtininkui Tvardovskiui, kelis kartus iškvieta Barbaros Radvilaitės vėlę. (Z. Kuchovicius, „Barbora Radvilaitė“, 202, 204 ir 280 psl., Vilnius, 1991).

NUOSTABUS ĮVYKIS

Vieną rytą, pabudęs pamaciau, kad aš buvau lojantis ge-ko. Aš užlipau ant sienos ir nenukritau. Tada aš nukeliau į savo tėvų kambarį, palojau ir juos pažadinau. Jie atsikėlė ir nustebo, kai jie pamatė tikrą driežiuką.

Tadas Rimkus
Baltimorės Karaliaus
Mindaugo lit. m-las mokinis
 („Mūsų metai“)